

Tiina Santamo

SOSIAALINEN SKEITTAUS NUORTEN OSALLISUUDEN EDISTÄMISEN KEINONA

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomikoulutus

2024

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Tiina Santamo
Työn nimi	Sosiaalinen skeittaus nuorten osallisuuden edistämisen keinona
Toimeksiantaja	Pirkanmaan Kaarikoirat Ry
Vuosi	2024
Sivut	46 sivua, liitteitä 8 sivua
Työn ohjaaja	Kati Vapalahti

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tehtävänä on tuottaa tietoa sosiaalisesta skeittauksesta nuorten sekä nuorten aikuisten osallisuuden edistämisen keinona. Tarkoituksena on kartoittaa nuorten kokemuksia sosiaalisesta skeittauksesta ja nuorten näkemyksiä sen merkityksestä osallisuuden tunteen vahvistumisessa sekä siitä, miten he ovat kokeneet sosiaalisen skeittauksen vaikuttaneen elämäänsä.

Opinnäytetyössä etsittiin vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin: Minkälaista tukea nuoret kokevat saaneensa ryhmästä? Mitä hyvää ryhmästä on jäänyt omaan arkeen? Minkälaisena nuori kokee osallisuutensa tällä hetkellä verrattuna aikaan ennen sosiaalista skeittausta? Opinnäytetyö on määrällinen tutkimus laadullisilla piirteillä. Aineisto kerättiin Webropol-ohjelmalla tehdyllä kyselylomakkeella, jonka linkkiä jaettiin sosiaalisen median avulla. Vastauksia kerättiin alle 30-vuotiailta, jotka ovat osallistuneet sosiaalisen skeittauksen ryhmään. Kyselyn strukturoidut vastaukset analysoitiin määrällisesti frekvenssejä, prosenttiosuuksia ja ristiintaulukoinnin riippuvuuksia kuvaillen. Avoimet vastaukset luokiteltiin.

Sosiaalisen skeittauksen ryhmistä koettiin saatavan tukea erityisesti rohkaisun muodossa, positiivisena palautteena ja vertaistukena. Vastaajat kokivat myös tulleen huomioduiksi. Ryhmässä mukana olo oli tuonut iloa, oli opittu uusia asioita, saatu uusia kavereita sekä uusia mahdollisuuksia. Suurin osa vastaajista koki myös, että ryhmä toi motivaatiota arkeen ja merkitystä elämään. Yhteenkuuluvuus sekä sosiaalisen piirin kasvu näkyi myös arjessa. Tämän hetken osallisuus näyttäytyi kyselyn perusteella suhteellisen hyvältä vastaajien elämässä. Suurin osa koki osallisuuteen vaikuttavia asioita kuten koki olevansa turvassa ja koki, että on mahdollisuuksia tavoitella haluamiaan asioita sekä on mahdollisuuksia tehdä itselleen tärkeitä asioita. Sosiaalinen skeittaus on vaikuttanut vastaajien mukaan heidän hyvinvointiinsa lisääntyneenä rohkautena ja itseluottamuksena, ryhmään kuulumisen tunteena ja yhteisöllisyytenä sekä tuonut tavan viettää aikaa, joka on ollut omiaan tukemaan arjen jaksamista.

Asiasanat: rullalautailu, skeittaus, nuoret, osallisuus, yhteisöllisyys

Degree title	Bachelor of Social Services
Author (authors)	Tiina Santamo
Thesis title	Social skateboarding as a way to promote youth inclusion
Commissioned by	Pirkanmaan Kaarikoirat Ry
Time	2024
Pages	46 pages, 8 pages of appendices
Supervisor	Kati Vapalahti

ABSTRACT

The objective of the thesis is to produce information about social skateboarding as a way of promoting inclusion of young people and young adults. The purpose is to map experiences of social skateboarding and its experienced significance in strengthening the sense of inclusion and how social skateboarding had affected the lives of the youth.

The thesis sought answers to the following research questions: What kind of support young people feel they received from the group? What good things from the group remained in their everyday life? How did young people feel about their inclusion now compared to the time before social skateboarding? The thesis was a quantitative study with qualitative features. The data was collected with a survey made by Webropol program and the link to the survey was shared through a social media. The answers were collected from people under the age of 30 who participated in a social skateboarding group. The structured answers to the survey were quantitatively analyzed by describing the frequencies, percentages and cross-tabulation dependencies. The open answers were categorized.

The support the participants felt they received from the group were especially in the form of encouragement, positive feedback and peer support. The respondents also felt being noticed. The benefits that affected their everyday life were feelings of joy, learning new things, making new friends and having new opportunities. The majority also felt that the group brought motivation and meaning to life. Togetherness and the growth of the social circle were also visible in everyday life. The majority felt that they had things that affected the inclusion, such as feeling of being safe and the feeling that they had opportunities to pursue the things they wanted and opportunities to do things that were important to them. According to the respondents, social skateboarding affected their well-being in the form of increased courage and self-confidence, feeling a sense of belonging and togetherness, and it brought a way of spending time that had been an important part of everyday coping.

Keywords: skateboarding, youth, inclusion, community

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	SKEITTAUS.....	7
2.1	Sosiaalinen skeittaus.....	7
2.2	Sosiaalisen skeittauksen hankkeita Suomessa ja maailmalla	9
3	OSALLISUUS	12
3.1	Osallisuuden rakentuminen	13
3.2	Nuorten osallisuus	15
3.3	Osallisuuden edistäminen liikunnan keinoin	17
4	YHTEISÖLLISYYDEN MERKITYS OSALLISUUDEN EDISTÄMISESSÄ.....	19
5	OPINNÄYTETYÖN TYÖELÄMÄKUMPPANI.....	21
6	TARKOITUS, TEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	22
7	TUTKIMUSMENETELMÄNÄ KYSELYTUTKIMUS.....	23
7.1	Kyselylomakkeen laatiminen.....	23
7.2	Aineiston kerääminen	26
7.3	Analyysi	27
8	TULOKSET.....	29
8.1	Nuorten kokemukset sosiaalisen skeittauksen ryhmästä saamastaan tuesta	29
8.2	Sosiaalisen skeittauksen ryhmästä arkeen jääneet hyödyt.....	31
8.3	Nuorten koettu osallisuus	32
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	35
9.1	Eettisyys ja luotettavuus	38
9.2	Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimus- sekä kehittämisasiheet.....	40
	LÄHTEET.....	42
	LIITTEET	

Liite 1. Kysely

Liite 2. Kysely englanniksi

1 JOHDANTO

Sosiaalinen skeittaus on Suomessa kasvamaan päin ja kiinnostus tällaisia hankkeita kohtaan lisääntyy. Tästä kertoo muun muassa se, että Tampereen keskustassa nyt kolmatta kesää toiminut Kaarikoerien, Youth Against Drugs ry:n (YAD) sekä Tampereen Vanhan kirkon sosiaalinen hanke Skeittitapuli on tullut minulle vastaan Talentian ammattilehdessä, mutta myös työpaikallani lastensuojelun yksikössä, jossa Tampereen ulkopuolella asuvat ohjaajat olivat tietoisia ja innostuneita kyseisestä hankkeesta. Skeittitapuli keräsi positiivista huomiota niin paikallisuutisissa kuin muuallakin ja se huomioitiin myös Erkkateko -palkinnolla (Hirvonen 2022). Yle uutisoi syyskuussa 2023 osallisuuden olevan yksi ihmisen psyykkisistä perustarpeista, ja kokemus osallisuudesta vahvistaa terveyttä, niin fyysistä kuin psyykkistäkin (Mattiila 2023). Helsingin Sanomat taas uutisoivat tuoreesta tutkimuksesta, jonka mukaan kymmenes aikuisista kokee erittäin heikkoa osallisuutta, ja yleisintä heikko osallisuuden kokemus on nuorilla aikuisilla (STT 2023).

Sosiaalisessa skeittauksessa, kuten missä tahansa muussakin kulttuurisidonnaisessa sosiaalihankeessa, pyritään edistämään erilaisten ryhmien hyvinvointia kulttuurin keinoin. Sosiaalista skeittausta löytyy moneen eri tarkoitukseen, kyseessä voi olla esimerkiksi mielenterveys- ja päihdetyötä, tyttötyötä tai maahanmuuttajien kotouttamista. Erilaisia sosiaalisen skeittauksen ryhmiä yhdistää osallisuuteen tukeminen sekä yhteisöön kuulumisen mahdollistaminen ja tämän osallisuuden tukemisen tutkimiseen halusin tarttua opinnäytetyössäni.

Kiinnostukseni sosiaaliseen skeittaukseen alkoi vuonna 2013 Kambodzassa nähdessäni siellä Skateistan nimisen yhdistyksen esitteen. Skateistan on voittoa tavoittelematon yhdistys, joka rakentaa maailman laajuista skeittauksen ja luovan oppimisen liikettä. Yhdistys haluaa luoda tiloja missä nuoret voivat oppia, leikkiä ja muovata tulevaisuuttaan. Skateistan rakentaa skeitti-infrastruktuuria ja kouluja ympäri maailmaa, luo ohjelmia ja toimittaa tarvikkeita sekä fasilitoi yli 800:n sosiaalisen skeittihankkeen verkostoa rahoituksen sekä resursien voimin. He keskittyvät riskiryhmiin sekä BIPOC- ja siirtolaisyhteisöihin edistääkseen osallisuutta, monimuotoisuutta, resilienssiä sekä autonomiaa.

(Skateistan s.a.) Havahduin ymmärtämään, miten ihmisiä sekä yhteisöjä voidaan auttaa omaa tietotaitoa hyödyntäen, vaikka se tietotaito ei suoraan liittyisi sosiaalityöhön. Minua on aina myös kiinnostanut työ, joka pyrkii parantamaan vallitsevia olosuhteita sekä kehittämään ihmisten toimintamahdollisuuksia. Sosiaaliset hankkeet pyrkivät tekemään tällaista muutostyötä.

Osallisuuden kokemuksella tuntuisi olevan vahva vaikutus siihen, että nuoret kokevat olevansa tai ylipäätänsä haluavat olla osa yhteiskuntaa. Sosiaalipedagogisesta näkökulmasta katsottuna yhteisöllisyys, aito kohtaaminen sekä toiminnallisuus ja elämyksellisyys lievittävät nuorten huono-osaisuutta sekä ehkäisevät syrjäytymistä mutta tukevat myös yhteiskunnan jäseneksi kasvussa (Hämäläinen 2008, 19). Yhteiskunnallisen kasvun tukeminen juuri nuorena on tärkeää, koska nuorena etsitään ensimmäistä kertaa omia kiinnittymiskohtia vallitsevaan sosiaaliseen järjestykseen, ja ensimmäisiä etsintöjä voidaan pitää oleellisena myöhempien etsintöjen onnistumisen kannalta (Nivala 2007, 77). Osallisuuden vastakohtana usein ajatellaan osattomuutta ja osallisuuden vahvistamista ajatellaan huono-osaisuuden ja syrjäytymisen ehkäisyä. Osallisuuden edistämistä ei tarvitse ajatella kuitenkaan pelkästään huono-osaisuuden torjumisena, vaan kyse on kokonaisvaltaisesta tulevaisuuspotentiaalin vahvistamisesta nuorissa sekä heidän näkemisestään tulevaisuuden rakentajina. (Hämäläinen 2008, 15.)

Opinnäytetyöni tehtävänä on tuottaa tietoa sosiaalisesta skeittauksesta osallisuuden edistämisen keinona. Tarkoituksena on kartoittaa nuorten ja nuorten aikuisten kokemuksia sosiaalisesta skeittauksesta ja erityisesti sen koetusta merkityksestä osallisuuden tunteen vahvistamisessa. Minua kiinnostaa ovatko sosiaalisen skeittauksen ryhmään osallistuneet nuoret ja nuoret aikuiset kokeneet toiminnalla olevan vaikutusta heidän osallisuuden tunteeseensa. Nuorilla tarkoitan tässä työssä nuorisolain (1285/2016, 3.§) määritelmän mukaisesti alle 29-vuotiaita. Tutkimuksessa oli mukana myös muutama 30 vuotta täyttänyt nuori aikuinen.

2 SKEITTAUS

Skeittaus on hauskaa ja omaehtoista liikuntaa, jonka perusajatuksena on liikua ja tehdä temppuja rullalaudalla. Skeittausta voi harrastaa monella eri tavalla eikä varsinaisia sääntöjä ole. Lajiin liittyy vahvasti yhteisöllisyys ja upean siitä tekee se, että usein kaiken ikäiset, tasoiset ja sukupuoliset voivat harrastaa samaan aikaan samassa paikassa. Harrastuspaikat yhdessä harrastusyhdistysten kanssa tarjoavat alustan sosiaaliselle kestävyydelle sekä liikunnalle ja hyvinvoinnille. (Lajiesittely s.a.)

Lajina skeittaus on edullista ja helposti saavutettavaa. Skeittausta voi harrastaa ajasta ja paikasta riippumatta, mikä on tärkeää silloin, kun ei ole esimerkiksi rahaa harrastusten kausimaksuihin tai mahdollisuuksia kulkea harrastuspaikkoihin. Skeittaaminen on tilallisesti ja sosiaalisesti väljä liikuntamuoto, joka avautuu myös niille, jotka karsastavat perinteisempiä liikuntalajeja tai -tiloja. Skeittikulttuuri on luonut toimintamahdollisuuksia ympäristöihin, joista muut liikuntaharrastusmahdollisuudet puuttuvat. (Harinen 2010.)

2.1 Sosiaalinen skeittaus

Sosiaalinen skeittaus käsitteenä ei juurikaan ole käytössä Suomessa. Maailmalla käsitettä käytetään yleisesti ja tämän vuoksi näen tarpeelliseksi käyttää sitä, vaikka se onkin Suomessa hieman vieras. Käsitteen ymmärryksen lisääminen Suomessa lisää yhteistyömahdollisuuksia ulkomailla toimiviin järjestöihin. Sosiaalinen skeittaus toimii sateenvarjoterminä järjestöille ja hankkeille, jotka käyttävät skeittausta ”hyvään”. Se voi pitää sisällään myös työtä, jonka tarkoitus on kasvattaa tietoisuutta erilaisista ongelmista koskien yhteisöjä, kuten Ben Raemers Foundation, jonka tarkoituksena on kasvattaa tietoisuutta mielenterveysongelmista skeittiyhteisössä. (Mateja 2023.) Yksinkertaistettuna sosiaalisessa skeittauksessa tarkoituksena on tukea hyvinvointia skeittauksen keinoin.

Toisin kuin monessa muussa urheilulajissa skeittaamisessa ei ole kyse voittamisesta tai kilpailusta, vaan lajissa arvostetaan luovuutta, erilaisuutta ja ennen kaikkea hauskuutta. Skeittiparkit tarjoavat nuorille mahdollisuuden luoda aitoja ystävyysuhteita, jossa ei ole merkitystä uskonnolla, sosioekonomisella asemalla eikä kulttuurisella tai muullakaan taustalla. Skeittaaminen opettaa,

että onnistuakseen on epäonnistuttava, siinä samalla oppii itsekuria, luovuutta sekä itsensä kehittämistä. (Wonders Around the World s.a.)

Etelä-Afrikassa vuonna 2021 tehdyssä tutkimuksessa kartoitettiin elämäntaitoihin keskittyvän skeittiohjelman hyötyjä 10–19-vuotiailla ohjelmaan osallistujilla. Osallistujat olivat eri puolilta Kapkaupunkia, alueilta joihin köyhyys ja jengiytyminen on vaikuttanut. Tutkimuksessa ohjelman hyödyistä nousi esiin erityisesti yhteenkuuluvuuden tunne skeittikulttuurissa, joka tarjosi vaihtoehdon jengikulttuurille. Moni koki myös turvallisuuden tunnetta skeittiparkissa, stressin vähenemistä sekä vaikeista tunteista selviytymistä. Ohjelman mentorit toimivat osallistujille myös positiivisena roolimallina sekä suojelijoina. Niin ohjelmaan osallistujat kuin mentoritkin kuvasivat vahvaa yhteenkuulumisen tunnetta ja ystävyyttä ryhmäläisiä kohtaan. He motivoivat ja tukivat toisiaan myös skeittiparkin ulkopuolella jokapäiväisessä elämässä. Ohjelmaa ja skeittiparkkia kuvattiin myös ”turvapaikkana” ja ”kotipesänä” ja osallistujat kokivat, että ohjelmaan osallistuminen auttoi heitä välttämään ongelmia. Lisäksi he olivat vähemmän alttiita päihteille ja väkivallalle. Ohjelma onnistui tarjoamaan nuorille fyysistä ja emotionaalista turvaa sekä sosiaalista hyötyä heidän osallisuutensa tukemisen kautta. (Sorsdahl ym. 2021.)

Yhdysvalloissa vuonna 2019 tehdyssä kansallisessa tutkimuksessa Beyond the Board tarkasteltiin skeittauksen yhteyttä mm. mielenterveyteen, vuorovaiikutussuhteisiin ja yhteisöllisyyteen sekä elämäntaitoihin. Kyselyyn vastasi 2075 13–25-vuotiasta nuorta. Kysymykseen ”miksi skeittaaat” suurin osa vastasi pitääkseen hauskaa (76 %) ja päästäkseen eroon stressistä (62 %). Tutkimuksessa hauskuutta syynä osallistumiseen pidettiin tärkeänä tuloksena USA:n korkeiden nuorten masennus- sekä itsemurhatilastojen vuoksi sekä siksi, että monet lopettavat urheilun, kun harrastaminen ei ole enää hauskaa. (Corwin ym. 2019, 7, 12.) Myös Yle on uutisoinut jo vuonna 2012, että Suomessa 13–15-vuotiaiden liikkuvien nuorten määrä putoaa nopeammin kuin muissa länsimaissa. Syinä ovat muun muassa liika kilpailullisuus ja treenimäärä. Uutisen mukaan nuoret kaipaavat enemmän harrastuksia, jossa kilpailu ei ole isossa osassa. Esiin nostetaan myös aikuisten päätäntävalta organisoidussa toiminnassa, joka voi tuntua tiukkapipoiselta, mutta myös siltä, että nuorten oma ääni ei pääse kuuluviin. Kyllästytyään nuoret keksivät sitten oman tapansa liikkumiseen kuten skeittauksen. (Juote 2012.)

Beyond the Board tutkimuksessa selvitettiin, minkälaisia sosiaalisia, emotionaalisia ja vuorovaikutuksellisia taitoja nuoret uskovat saaneensa skeittauksen kautta. Suuri osa nuorista itse koki, että sietää haasteita paremmin (74 %), yhteistyökyky kaverien kanssa on parempaa (72 %) sekä kykenee ajattelemaan ”boxin ulkopuolelta” (72 %). Muita hyötyjä olivat muun muassa ongelmanratkomiskyky, kyky jakaa ajatuksia eri taustoista tulevien ihmisten kanssa ja kyky toimia yhteisön jäsenenä. Nuoret kokivat myös, että muut ihmiset näkevät heidän olevan avoimia uusille ideoille, heidän reagoivan hyvin yllättäviin tilanteisiin sekä sen, että he ovat hyviä yhteyden luomisessa eri taustoista tulevien ihmisten kanssa. (Corwin ym. 2019, 20, 21.)

Vaikka skeittaaminen lajina on omaehtoista ja yksilöllistä, niin samalla se luo yhteisöllisyyttä. Myös vuonna 2006 julkaistussa kyselytutkimuksessa Asfaltti-prinssit korostui lajin yhteisöllisyys. Siinä skeittaaminen välittyi toimintana ja yhteisöllisyytenä, jossa ei lähtökohtaisesti ole esimerkiksi sukupuolella merkitystä. Kyselytutkimukseen vastanneista 84,2 % oli myös sitä mieltä, että heidän porukallaan ei ole johtajaa. Avoimissa vastauksissa tuli näkyväksi tasa-arvoinen ykseys ja kollegiaalinen solidaarisuus. (Harinen ym. 2006, 49, 56.)

Laji vaikuttaisi edellä mainittujen tutkimusten mukaan vahvistavan myös resilienssiä. Ainoa tapa oppia lajia on epäonnistumisen kautta. Siinä tarvitaan vahvaa mieltä. Itsekin lajia harrastaneena ja skeittitoimintaa järjestäneenä olen todennut, että moni kokeekin juuri skeittauksen haasteellisuuden auttavan puskemaan eteenpäin myös muualla elämässä. Vaikka laji on välillä vaativaa, siinä silti korostuu leikillisuus, hauskanpito ja rentous.

2.2 Sosiaalisen skeittauksen hankkeita Suomessa ja maailmalla

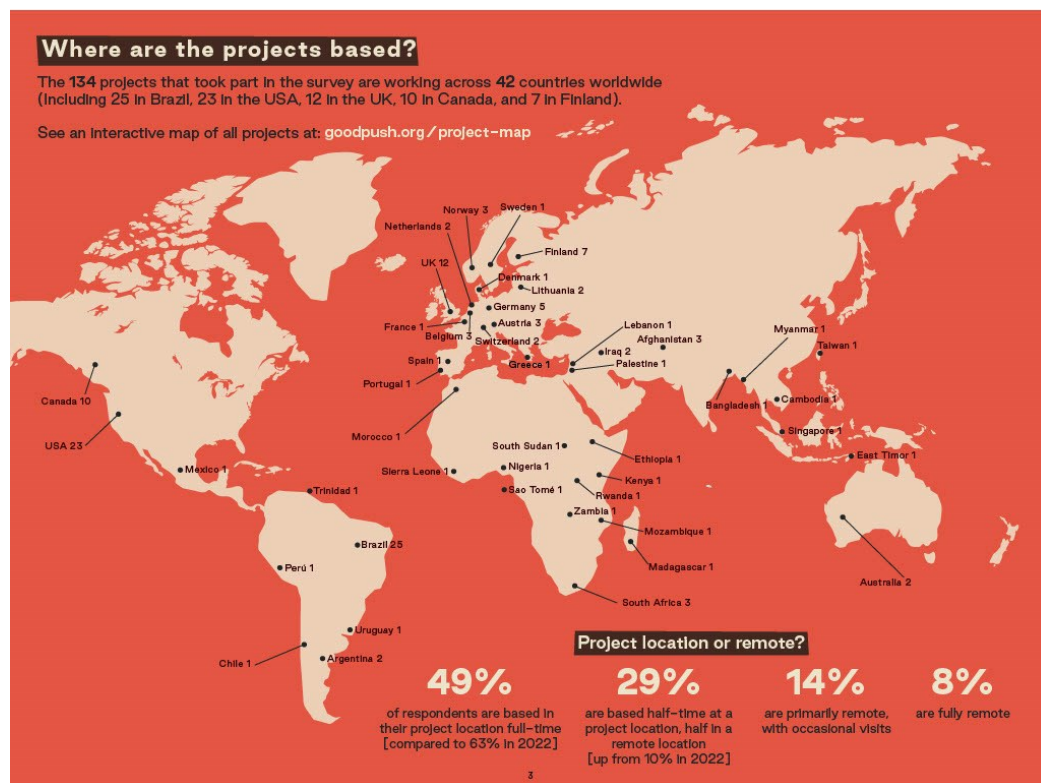
Maailmalla on jo pitkään ollut sosiaalisen skeittauksen hankkeita. Myös Suomessa eri rullalautayhdistykset ovat lisänneet toimintaansa osallisuuden edistämiseksi. Yhdistykset pyrkivät huomioimaan paremmin ryhmiä, jotka helposti jäävät ulkopuoliseksi. Myös Suomen rullalautaliitto on ottanut asiakseen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen ja kannustaa omalla esimerkillään eri rullalautayhteisöjä lisäämään toiminnassaan osallisuutta (Yhdenvertaisuus ja

tasa-arvo s.a.). Erilaisia skeittikouluja ja -leirejä on jo monessa eri kaupungissa, ja nämä myös työllistävät nuoria. Skeittikontteja on ollut kesäisin muun muassa Helsingissä ja Tampereella. Kaarikoirat yhdessä YADin kanssa ovat järjestäneet sosiaalista skeittausta 16–30-vuotiaille (Skeittitapuli 2022) ja Helride Collective järjesti kesällä 2022 ilmaista skeittikoulua ADHD-lapsille ja -nuorille (Helride Collective s.a.). Syksyllä 2022 Helsingissä järjestettiin myös skeittikoulua Ukrainan pakolaisille (Knudsen 2023). Tuoreena konseptina on marraskuussa 2023 Kontulan hallilla alkaneet Selvät sessarit, jonka tarkoituksena on edesauttaa vertaistukiverkoston syntymistä päihdeongelmallisille lajiharrastajille (Uutiset s.a.). Tämän opinnäytetyön tekijä järjestää tytöille omaa skeittitapahtumaa, jonka tarkoitus on edistää tyttöjen skeittikulttuuria sekä kannustaa tyttöjä ja sukupuolivähemmistöjä ottamaan julkista tilaa haltuun.

Kansainvälisesti toimivia sosiaalisen skeittauksen järjestöjä ovat mm. Skateistan, Skatepal, Concrete Jungle Foundation (CJF) sekä Wonders Around the World (WOW). Näistä CFJ ja WOW tarjoaa myös mahdollisuuden skeittiparkkien rakennustöihin, ja sitä kautta monet nuoret saavatkin työkokemusta sekä oppivat uusia taitoja ja näin ollen parantavat myös omia työmahdollisuuksiaan tulevaisuudessa. Järjestöjä on myös spesifisti esimerkiksi tyttötyöhön, kuten Yhdysvalloissa toimiva Skate like a girl, joka on ensisijaisesti tarkoitettu nuorille naisille sekä transihmisille ja jonka missiona on luoda osallisuutta tukeva yhteisö vahvistamalla osallisten itsevarmuutta, johtajuutta sekä sosiaalista oikeudenmukaisuutta skeittaamisen keinoin (Skate like a girl s.a.) The Goodpush Alliance on Skateistanin aloite, jonka tarkoitus on tukea sosiaalisen skeittauksen hankkeita kansainvälisesti sekä jakaa tietoa sosiaalisesta skeittauksesta maailmanlaajuisesti. Goodpush tarjoaa neuvoja ja koulutusta niin ruohonjuuritason kuin jo vakiintuneillekin hankkeille. (Goodpush s.a.) Näin ollen Goodpush on enemmänkin alusta, jossa sosiaalisen skeittauksen tekijät voivat verkostoitua maailmanlaajuisesti ja saada lisätukea ja osaamista esimerkiksi uuden hankkeen aloittamiseen.

Skateistan tekee vuosittain maailmanlaajuisen kyselytutkimuksen sosiaalisesta skeittauksesta. Tarkoituksena on dokumentoida tavoitteita, vaikutuksia ja aktiviteetteja hankkeista, jotka käyttävät skeittausta keinona sosiaalisen muutokseen. Vuoden 2023 kyselyyn vastasi 137 henkilöä 134:stä eri organisaatiosta. Vastaajat olivat hankkeiden/organisaatioiden työntekijöitä, joista 87

% perustajia, johtohahmoja tai kokoaikaisia työntekijöitä ja 13 % vapaaehtois-työntekijöitä, osa-aikaistyöntekijöitä, tutkijoita, akateemikkoja tai hallituksen jäseniä. Vastaajat toimivat yhteensä 42:ssa eri maassa (kuva 1). Osa toiminnan rahoituksesta on omarahoitteista ja osa saadaan varainkeruusta, tapahtumista, yksityisiltä sekä yritysrahjoittajilta, järjestöiltä, sosiaalisilta yrityksiltä sekä valtiolta. Lahjoituksina saadaan myös paljon rullalautoja sekä suoja. Suuri osa hankkeista pyörii vapaaehtoistyövoimalla. Toiminnan päätavoitteina vuonna 2023 olivat osallisuus, kasvattaa paikallista skeittiyhteisöä, kehittää elämäntaitoja, rakentaa itseluottamusta, kehittää skeittitaitoja sekä mielenterveys. Muita tavoitteita olivat esimerkiksi kehittää johtajuutta, transihmisten osallisuus sekä antirasismi. Toiminnan osa-alueita, joita halutaan kehittää enemmän, ovat nuorten johtajuus ja vapaaehtoisohjelmat, mainonta ja varainkeruu sekä skeittikoulujen ohjelman suunnittelu. (Skateistan & Goodpush 2024.)

Kuva 1. Kartta Skateistan-tutkimukseen osallistuneiden hankkeiden ja organisaatioiden sijainnista (Skateistan & Goodpush 2023)

Skateistanin kyselytutkimuksesta näkyy sosiaalinen skeittaus maailmanlaajuisena ilmiönä. Myös muualla Euroopassa ollaan aktiivisia projektien suhteen ja itseasiassa isoimmat organisaatiot ovat lähtöisin juuri Euroopasta, esimerkiksi Skateistan toimii Saksasta ja Concrete Jungle Foundation Iso-Britanniasta ja

Hollannista käsin. Kuvan 1 kartassa näkyy, että myös Suomesta on vastattu kyselyyn. Tämä on ensimmäinen vuosi, kun Suomi näkyy tällä kartalla.

3 OSALLISUUS

Osallisuus käsitteenä voi tarkoittaa eri ihmisille eri asiaa riippuen siitä, mistä näkökulmasta asiaa tarkastelee. Osallisuus on monimuotoinen asia, ja sitä on vaikea täydellisesti määritellä. Osallisuuden voi nähdä kuulumisena sellaiseen kokonaisuuteen, jossa on mahdollista liittyä erilaisiin hyvinvoinnin lähteisiin sekä merkityksellisiin vuorovaikutussuhteisiin. Osallisuus on osin toimintaa eli kykenemistä, mutta myös olemista ja kiinnittymistä niihin voimavaroihin, joita toimintaan tarvitaan. Osallisuus on mahdollisuutta vaikuttaa niin oman elämänsä kulkuun kuin myös yhteisiin asioihin. Osallisuuden edistämässä tarvittavia hyvinvoinnin lähteitä on monia. Aineettomia lähteitä on esimerkiksi luovuus ja luottamus ja aineellisia lähteitä edustaa usein välttämättömyydet kuten toimeentulo ja asuminen, mutta myös koulutus ja harrastusvälineet. Hyvinvoinnin lähteet voivat olla myös jotain aineettoman ja aineellisen väliltä, kuten luonto ja kulttuuri. (Isola ym. 2017, 3, 10.)

Osallistuminen on tekemistä, joka itsessään voi edistää osallisuuden tunnetta, mutta osallisuus pohjautuu yksilön subjektiiviseen kokemukseen. Osallisuus on kuulumisen ja mukana olemisen tunnetta, ja osallisuuden kokemukset ovat aina kytköksissä yksilön ihmiskäsitykseen, elämysympäristöön ja identiteettiin. Se on monitasoinen kokonaisuus tuntemista, kuulumista ja tekemistä. Ihminen kokee olevansa osallinen yhteisöihin ja yhteiskuntaan esimerkiksi työn tai harrastusten kautta, mutta osallisuuden kokemukset rakentuvat myös pienistä arkisista asioista, kuten kuulluksi ja huomioduksi tulemisesta, kohtaamisista ja keskusteluista, sosiaalisista suhteista sekä omaan elämään vaikuttavien asioiden päättämisestä sekä niihin vaikuttamisesta. Ihmisarvoinen elämä rakentuu riittävän elintason lisäksi kuulumisesta ja itsensä toteuttamisen mahdollisuuksista. Osallisuus sekä sosiaaliset verkostot ovat tärkeä osa yksilön hyvinvoinnin kokonaisuutta. (Särkelä-Kukko 2014, 35–37.)

3.1 Osallisuuden rakentuminen

Osallisuuden merkitystä ihmisen hyvinvoinnille käsitellään usein Erik Allardtin (1976, 37–38) määrittelemien hyvinvointitarpeiden kautta. Allardt (mt.) jakoi tarpeet kolmeksi osa-alueeksi. Näitä ovat having (henkilön elintason liittyvät resurssit), loving (vuorovaikutus ihmissuhteissa) sekä being (itsensä toteuttaminen, jota voidaan tarkastella myös siinä kontekstissa, miten yksilö käyttää voimavarojaan ympäristössään). (Kts. myös Särkelä-Kukko 2014.) Osallisuuden rakentumiseen ajatellaan tarvittavan nämä Allardtin määrittelemät hyvinvointitarpeet, mutta siihen vaikuttavat myös ihmisen omat voimavarat kuin myös yhteiskunnalliset rakenteet sekä ympäröivä asenneilmapiiri. (Särkelä-Kukko 2014, 39.) Koska osallisuuden rakentumiseen vaikuttavat alati elävät ja muuttuvat osat, on turvallista sanoa, että se ei ole sisäänrakennettua. Se on prosessi, joka elää, ja jossa voi tapahtua paljonkin muutoksia elämän varrella.

Esteettömyys on oleellinen osa osallisuuden edistämistä, koska se vaikuttaa vahvasti yksilön toimintamahdollisuuksiin niin arjessa ja itseään koskevassa päätöksenteossa kuin sosiaalisissa suhteissa sekä osallisuudessa yhteisöihin. Esteettömyyttä voi olla fyysisen lisäksi myös psyykkistä sekä sosiaalista. Fyysinen esteettömyys linkittyy infrastruktuuriin, ympäristöön ja palveluihin. Psyykinen esteettömyys on yksilön henkistä kykyä suoriutua itsenäisesti ja sosiaalisella esteettömyydellä tarkoitetaan eri sosiaaliryhmiin kuuluvien henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia toimia yhteiskunnassa. (Särkelä-Kukko 2014, 40.) Jotta osallisuutta voi mahdollistaa täytyy mahdollisuuksista tehdä myös esteettömiä.

Tärkeä osa osallisuutta ovat vuorovaikutussuhteet sekä kokemus yhteisöllisyydestä. Se, miten yksilö kykenee ja saa ilmaista tunteitaan eri yhteisöissä ja sosiaalisissa suhteissa ja miten hänen tunteisiinsa suhtaudutaan vaikuttaa vahvasti osallisuuden kokemuksiin. Jos yksilön tunteet sivuutetaan, on vaikea tuntea yhteenkuuluvuutta. Yhteisten tunteiden ja kokemusten jakaminen taas vahvistaa yhteisöjä ja lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. (Särkelä-Kukko 2014, 41.) Yhteisten kokemusten jakamiseen ihminen tarvitsee vertaisiaan. Osallisuus tarvitsee rakentuakseen vuorovaikutusta, jossa merkityksellisyyden kokemukset ja usko omaan toimijuuteen voivat kasvaa ja kehittyä. Vuorovai-

kutus voi olla myös ihmisen ja luonnon välistä. Vaikka osallisuus syntyy vuorovaikutussuhteissa, niin siihen tarvitaan myös väljyyttä. Ihmisellä täytyy olla myös vapautta etäännyttävä vuorovaikutuksen, osallistumisen ja tunteiden maailmasta. Osallisuus on epäkronologista liikkumista menneessä, nykyisyydessä, tulevassa sekä utopiassa. Osallisuuden ehto on kuulua sellaiseen kokonaisuuteen, jossa pystyy vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun. (Isola ym. 2017, 19.) Vaikka osallisuus liittyy vahvasti vuorovaikutussuhteisiin ja yhteisöihin, on silti hyvä muistaa yksilöllisyys ja omaehtoisuus. Osallisuutta voi tuntea myös osallistumatta. Osallisuuden tunnetta voi tukea jo pelkästään kokemus siitä, että on turvallisessa paikassa, jossa tulee nähdä.

Osallisuutta voidaan tarkastella osallisuutena itseen sekä osallisuutena ympäristöön ja yhteiskuntaan. Osallisuus omaan elämään perustuu yksilön autonomiaan, elämän ennakoivuuteen ja hallittavuuteen sekä toimintaympäristön ymmärrettävyyteen. Osallisuutta omaan elämään tukee kohtuullinen toimeentulo, tarpeeseen vastaavat palvelut sekä tilaisuudet toimia ja luoda yhteyksiä muihin ihmisiin. Nähdäkseen oman arvonsa ihminen tarvitsee tunnetta, siitä, että häntä arvostetaan. Autonomiata on tehdä omia päätöksiä ja vaikuttaa omaan elämäkulkuun, mutta kokemus omasta päätäntävällisyydestä vaatii myös sen, että ihminen ymmärtää asiat mihin hän on vaikuttamassa. Ihminen täytyy ymmärtää mitä on tekemässä, jotta voi kokea elämän hallittavaksi. (Isola ym. 2017, 25.) Näin ollen tiedon saanti ja sen ymmärtäminen kuuluvat olennaisesti osallisuuteen.

Osallisuus yhteiskuntaan nähdään kaikkien mahdollisuutena terveyteen, koulutukseen, työhön, toimeentuloon, asuntoon ja sosiaalisiin suhteisiin (STM 2012, 20). Tämä käsittää yhdenvertaiset mahdollisuudet ja resurssit osallistua sellaiseen taloudelliseen, poliittiseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen toimintaan ja instituutioihin, joilla on merkitystä ihmisen hyvinvoinnin kannalta (Leeman & Hämäläinen 2016, 589). Jotta ihminen voi löytää oman paikkansa yhteiskunnasta tulee yksilön tarpeiden ja yhteiskunnan tarjoamien mahdollisuuksien kohdata. Usein yhteiskuntaan kiinnittymisen ongelmat johtuvat siitä, että yksilölle ei ole tarjolla tarpeeksi mahdollisuuksia omien tarpeiden täyttämiseen, hän ei löydä mahdollisuuksia, hänellä ei ole valmiuksia hyödyntää niitä tai hän ei koe tarjolla olevia mahdollisuuksia itselleen mielekkäiksi. (Nivala 2007, 82.) Osallisuuden edistämiseen pyrkiessä onkin tärkeää, että ollaan perillä yksilön

tarpeista. Yksinkertaistaen osallisuudessa on kyse kiinnittymisestä johonkin. Kiinnittymisestä yhteisöihin, ympäristöön ja yhteiskuntaan, yhteenkuuluvuuden tunteen syntyisestä, turvallisuudesta sekä oikeudenmukaisuudesta (Särkelä-Kukko 2014, 49).

3.2 Nuorten osallisuus

Nuorten osallisuus mielletään liittyvän olennaisesti kansalaisuuteen sekä yhteiskunnan jäsenyyteen kasvamiseen. Se ilmenee kiinnittymisenä niihin toimintajärjestelmiin ja yhteisöihin, joihin kuulumalla ylläpidetään elämisen laatua ja elämänhallintaa, tyydytetään tarpeita ja toteutetaan itseä yhteiskunnan jäsenenä. Siihen kuuluvat mahdollisuudet koulutuksesta, työstä, riittävästä toimeentulosta, itseä kehittävästä harrastuksista, tyydyttävistä ihmissuhteista, edunvalvonnasta, kansalaistoiminnasta sekä muusta yhteiskunnallisesta osallistumisesta. Kyse on nuorten oman paikkansa löytämisestä yhteiskunnassa, yhteiskunnallisen toimintakyvyn vahvistumisesta sekä osallistuvaksi kansalaiseksi kasvamisesta. Nuoruudessa alkaa yhteiskunnallisen identiteetin rakentuminen ja silloin kehittyy myös pohja tunteelle yhteiskunnan jäsenyydestä ja kuulumisesta omaan yhteiskuntaan. (Hämäläinen 2008, 26–28.)

Vaikka nuorten osallisuudessa korostetaankin heidän kiinnittymistään yhteiskuntaan, niin tämä ei kuitenkaan tarkoita heidän yksilöllisyytensä ja henkilökohtaisten mieltymysten alistamista yhteiskunnallisille intresseille. Enemmänkin kyse on siitä, että he voivat yksilöllisinä ihmisinä toteuttaa itseään yhteiskunnallisesti. Yksilön osallisuus on aktiivista kansalaisuutta, kosketusta kulttuuriperintöön, itsensä kehittämistä koulutuksen ja harrastusten avulla, kykyä huolehtia itsestä sekä läheisistä. Samalla se on moraalista kypsyyttä ja vastuuntuntoista toimintaa yhteiskunnan jäsenenä. Nuoren ja yhteiskunnan välinen suhde riippuu suhteen molemmista osapuolista. Nuorten osallisuus riippuu sekä heistä itsestään että yhteiskunnasta. Nuorten osallisuuden edistäminen tarkoittaa sekä heidän individuaalisen ja kollektiivisen osallisuuden että yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistamista. (Hämäläinen 2008, 30–31.)

Puhuttaessa osallisuudesta ja osattomuudesta nuoret itse eivät välttämättä käsitä osallisuutta samalla tavoin kuin asiaa tutkivat ammattilaiset. Törrösen ja

Vornasen (2002) artikkelissa yläasteikäiset nuoret kokevat syrjäytymisen tarkoittavan syrjässä olemista ja ryhmään kuulumattomuutta. Heille itselleen osallisuus merkitsee hyväksytyksi tulemistä ja joukkoon kuulemistä, he eivät halua kokea ulkopuolisuutta. Artikkelissa korostui nuorten kollektiivinen luonne, jossa vertaisilla on suuri merkitys. Vaikka varhaisnuoret itse eivät vielä käsitä osallisuuden tai osattomuuden pidemmälle kantavaa merkitystä, niin nuorten omat näkemykset ovat kuitenkin valideja, kun mietitään mikä luo pohjaa osallisuudelle. Lapsuuden ja nuoruuden kokemukset yhteenkuuluvuudesta ja kiinnittymisestä muihin luovat pohjaa myöhemmälle elämälle sekä auttavat oman identiteetin sekä paikan etsimisessä. Ryhmään pääseminen, siihen kuuluminen ja koettu kollektiivinen hyväksyntä on osa nuoruuteen kuuluvaa identiteettityötä, jossa etsitään sosiaalisia määrittelyjä ja vakautetaan omaa asemaa (Harinen ym. 2006, 35). Nuoruuteen kuuluvan oman identiteetin ja kulttuurin rakentaminen voidaan nähdä tärkeänä vaiheena myös yhteiskunnallisen identiteetin rakentumista ajatellen. Sosialisatiossa yksilö oppii kokemusten kautta tuntemaan niitä ehtoja, joiden puitteissa oma paikka on löydettävä. Tämän voi nähdä kehitysprosessina, jossa vähitellen löydetään yhteiskunnallisesti hyväksyttävän toiminnan raamit. (Nivala 2007, 79.) Näin ollen nuoruudessa koetuilla kollektiivisuuden ja yhteenkuuluvuuden tunteilla on vaikutusta siihen, että samanlaisia kokemuksia syntyy myös myöhemmin ja nämä kokemukset tukevat yhteiskuntaan kiinnittymisessä.

Sosiaali- ja terveysministeriön (2021) raportissa käsiteltiin lasten ja nuorten osallisuutta kansallisessa lapsistrategiassa. Raportin kolmannessa osassa keskityttiin lasten ja nuorten omiin näkemyksiin. Osallisuuden edellytyksinä raportissa nähtiin toimiva arki ja hyvinvointi, kokemus siitä, että voi olla osa eri yhteisöjä, sekä se, että elämässä on turvallisia aikuisia ja mahdollisuus saada oma ääni kuuluviin. Oman äänen esille tuominen nousi vahvasti esille, ja suurena epäkohtana koettiin rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämänsä. Tämä korostui etenkin silloin, jos lapsen tai nuoren elämään jouduttiin jollain tavalla puuttumaan esimerkiksi sairauden vuoksi tai lastensuojelun toimenpiteenä. Osallisuus vaikuttamisen näkökulmasta ei ole automaattista, vaan tämä vaatii tukea muilta ihmisiltä. Muiden ihmisten merkitys omaan vaikutusvalttaan korostui etenkin heillä, joiden elämässä on paljon eri palveluita. Vastausten perusteella lapset ja nuoret kokivat että, mahdollisuus vaikuttaa ja

saada oma ääni kuuluviin yhdistyi kokemukseen joukkoon kuulumisesta, jolloin vaikutusmahdollisuudet liitettiin muihin ihmisiin. He kokivat, että erityisesti aikuiset suhtautuivat heihin eri tavoin, riippuen lapsen tai nuoren asemasta omassa yhteisössään. Aikuiset ikään kuin määrittelevät lapset ja nuoret heille annetun roolin mukaan ja näin ollen aikuisilla on iso merkitys siinä, kenelle he antavat mahdollisuuksia vaikuttaa ja käyttää ääntään. Esimerkiksi oppilaskunnan hallitukseen kuuluva lapsi koki saavansa äänensä muita paremmin kuuluviin kuin taas ADHD-diagnoosin saanut lapsi koki, ettei hänen näkemyksiään huomioida juuri koskaan. Joukkoon kuulumisen kokemus näyttää olevan yhteydessä vaikuttamismahdollisuuksiin. Ilman yhteisön tukea on vaikeampi vaikuttaa. (Stenvall 2021, 46–48.)

Myös 2021 julkaistussa tutkimuksessa aktivointitoimenpiteiden kohteena olevat nuoret aikuiset nostivat keskeisenä arvona esiin autonomian; sen, että saa tehdä päätöksiä omasta elämästään. Nuorten tulkinnoista heijastui, että he kokevat olevansa rakenteiden ja hallinnan tekniikoiden otteessa ja että heillä ei ole vahvaa ääntä yhteiskunnassa. Miten nuoret voisivat pelastaa meidät ja tulevat sukupolvet ekokatastrofilta, jonka aiemmat sukupolvet ovat aiheuttaneet, jos heillä ei ole valtaa päättää edes omasta työllistymisestä tai koulutuksesta? (Helne & Hirvilammi 2021, 309.)

3.3 Osallisuuden edistäminen liikunnan keinoin

Tiedetään, että liikunta on tärkeää niin fyysisen terveyden kuin mielenterveydenkin kannalta. Liikkuminen on osa kokonaisvaltaista hyvinvointia. Liikunta tai liikuntaharrastus ei kuitenkaan ole kaikille yhtä helposti lähestyttävää. Järjestettyyn liikuntaan voi olla niin taloudellisia, maantieteellisiä kuin sosiaalisia esteitä osallistua, siksi onkin tärkeää, että pyritään luomaan matalan kynnyksen harrastamismahdollisuuksia.

Vuonna 2020 valmistuneessa tapaustutkimuksessa ”To mean something to someone” tutkittiin voittoa tavoittelemattoman yhdistyksen SFD (Sport-for-development) ohjelmaa Flandersissa, Belgiassa. SFD-ohjelmat ovat matalan kynnyksen toimia, joilla pyritään ja edistämään nuorten osallisuutta ja hyvinvointia liikunnan keinoin. Tutkimuksessa keskityttiin taustalla oleviin mekanis-

meihin ja olosuhteisiin, joita tarvitaan, jotta SFD-ohjelmalla voi vaikuttaa positiivisesti sosiaaliseen osallisuuteen. Tutkimuksessa esiin nousi tärkeimpinä asioina seuraavia. Rajoittamattomat ja osallistavat aktiviteetit koettiin tärkeänä. Myös hauskaa ja kunnioittavaa ilmapiiriä arvostettiin. Yksi osallistuja kuvasi asiaa näin: ”Ei ole tärkeää osaatko pelata jalkapalloa vai et, vaan tapa, jolla pelaamme, on kaikille hauskaa ja rentouttavaa”. Vapaaehtoisuus oli myös tärkeää. Ihmiset osallistuivat, koska halusivat, eivät velvollisuuden tunteesta. Turvallisuuden tunne oli myös oleellista, täytyy luoda esteetön ja turvallinen ympäristö, jossa ei ole paineita suorittaa. Tutkimuksessa suurin osa osallistujista kertoi tulevansa paikalle pitääkseen hauskaa ja unohtaakseen muut murheet, mutta siinä samalla kaikki kokivat saaneensa myös muita hyötyjä, kuten sosiaalisten taitojen parantumista, tunteiden säätelyä sekä sosiaalisia kontakteja. Tutkimuksessa löydettiin paljon viitteitä siitä, että osallistujien emotionaaliset, sosiaaliset, asenteelliset sekä työhön liittyvät taidot vahvistuivat. Monet kokivat sosiaalisen verkostonsa kasvavan yhdistyksen tarjoamien aktiviteettien kautta, ja he kokivatkin yhdistyksen ja sen aktiviteetit kokeellisena oppimisen tilana. Ensin he oppivat omasta itsestään, vahvuuksistaan ja rajoitteistaan, minkä kautta he oppivat luottamaan itseensä ja myös muihin, mikä taas auttaa heitä avautumaan ja etsimään apua tarvittaessa. SFD-ohjelman tärkeimpinä mekanismeina todettiin tapaamiset vertaisten kanssa. Vertaisryhmissä on kokeneempia, jotka voivat toimia esimerkkinä muille. Vertaisryhmissä on myös mahdollisuus osallistua ja ottaa vastuuta organisaatiossa tai yhteisössä. Myös osallistujille annetut mahdollisuudet huolehtia toisistaan toimi vahvana tunnepohjaisena tekijänä, jonka avulla osallistujat voivat kasvaa, harjoitella elämäntaitoja ja tuntea olonsa hyödylliseksi, minkä välittömänä seurauksena on parempi mielenterveys ja hyvinvointi. (Van der Veken ym. 2020.)

Tutkimuksesta voi päätellä, että osallisuuden näkökulmaa ajatellen tärkeitä lähtökohtia aktiviteettia tarjoavassa toiminnassa tai yhdistyksessä ovat hauskuus ja yhdessä tekeminen turvallisessa tilassa ilman suorittamispainetta ja vapaaehtoisuus, joka tukee yksilön omaa päätäntävaltaa. Yhteisöllisyys ja yksilön sosiaalisten verkostojen kasvu tukee henkistä kasvua ja kasvattaa turva-
verkkoa.

Usein liikuntaa ajatellaan mahdollisuutena edistää osallisuutta, mutta sitä voi tarkastella myös päinvastoin. Miten yksilön koettu sosiaalinen osallisuus vaikuttaa hänen liikkumiseensa? Minkälaisia rajoituksia tai mahdollisuuksia koettu sosiaalinen asema tuo osallistumisen ja liikkumisen näkökulmasta? Katja Rajalan (2021) väitöskirjassa tutkittiin muun muassa koulussa koetun sosiaalisen aseman yhteyttä liikkumiseen koulun tiloissa sekä vapaa-ajalla. Väitöskirjassa todettiin, että nuoret, jotka kokivat subjektiivisen sosiaalisen aseman korkeaksi, liikkuvat enemmän ja vapaammin niin vapaa-ajalla kuin koulussa-kin. Koulun tilojen merkityksellisyyttä ja niissä liikkumista tutkittiin tyttöjen näkökulmasta ja huomattiin, että tyttöjen kokemus omasta sosiaalisesta asemasta vaikutti siihen, kuinka vapaasti he voivat liikkua koulun tiloissa välituntien aikana. Tytöt, jotka kokivat oman sosiaalisen asemansa korkeaksi, ottivat enemmän tilaa haltuunsa ja liittivät enemmän myönteisiä merkityksiä koulun tiloihin, jolloin he myös liikkuvat enemmän ja laajemmin välitunneilla. Tytöt, jotka kokivat omaavansa matalan sosiaalisen aseman, pysyivät enemmän paikoillaan ja kokivat enemmän rajoituksia tilojen suhteen. (Rajala 2021, 50–51.)

Kun liikkumista pohditaan koetun sosiaalisen aseman kautta, huomataan, että sosiaaliset esteet voivat olla hyvinkin suuria. Erityisesti tytöillä koettu sosiaalinen asema vaikutti tilan haltuunottoon sekä vapaaseen liikkumiseen. Ajatellaan, että yhteisölliset verkostot kuten harrastukset ja kaverit edistävät osallisuuden kokemusta, mutta sosiaalisten verkostojen puute taas voi toimia esteenä osallistumiseen. Myös Allardtin (1976, 48) mukaan sosiaalisen eristäytymisen ja toiminnan puutteen välillä on vahva yhteys, ”tekeminen” on itsensä toteuttamisen edellytys.

4 YHTEISÖLLISYYDEN MERKITYS OSALLISUUDEN EDISTÄMISESSÄ

Suuri osa meistä kuuluu johonkin yhteisöön tai useampiinkin. Yhteisöjä on monenlaisia, ja niihin kuuluminen voi perustua syntymään, omaan valintaan tai vaikkapa sattumaan. Joidenkin yhteisöjen jäsenyys on väljempää ja toisten tiiviimpää, joihinkin kuulutaan loppuelämän ajan ja jotkut voivat olla lyhytaikaisia. Yhteisöt edustavat aikaa, paikkaa ja tapaa, jolla hahmotamme ympärillämme tapahtuvaa maailmaa. Antiikin ihmiskäsitys oli kollektiivinen. Nykyisin modernisaation, kaupungistumisen ja ihmisten suuremman liikkuvuuden ja globalisaatiokehityksen mukana individualistinen ihmiskäsitys on ottanut tilaa

ja kiinteä yhteisöllinen elämänmuoto on muuttunut vapaammaksi yhteisöllisyydeksi. Yhteisöllisyys voi kummuta lähes mistä tahansa yksilöiden yhteisiksi kokemista arvoista tai yhteenkuuluvuuden tunteesta. Yhteisöllisyys on usein nähty ihmisen luontaisen sosiaalisuuden heijastumana. Henkiselle hyvinvoinnille on tärkeää, että yksilö kokee kuuluvansa johonkin joukkoon tai yhteisöön. Joskus yhteisöllisyys voi olla myös negatiivista, jos siihen kuuluminen perustuu hyvinvoinnille haitallisiin tekoihin ja arvoihin. (Kylmäkoski ym. 2010, 5–8.) ”Hyvän ja turvallisen yhteisön tunnuspiirteenä voidaan nähdä osallisuuden toteutuminen yksilön valitsemalla tasolla” (Helmiö 2010, 111).

Helen Traillin (2021) artikkelissa pohdittiin yhteisöä ajatuksen tasolla Glasgowssa sijaitsevan urbaanin yhteisöpuutarhan näkökulmasta. Esiin tuli ajatus yhteisöstä toivon terminä, yhteisöön terminä liitettiin toiveikkautta tulevaisuudesta. Vaikka yhteisöpuutarhassa oli myös jännitteitä ja koettiin, että oli esteitä yhteyden luomiseen toisten kanssa, niin silti koettiin, että on mahdollisuus olla osa yhteisöä, jos niin haluaisi. Juuri tämän nähtiin lisäävän toiveikkautta. (Traill 2021.) Pidän ajatuksesta, jossa yhteisöt ja yhteisöllisyys luovat toivoa tulevastä. Nähdään, ettei olla vielä siellä missä haluaisi, mutta se on mahdollista.

Yhteisö on oleellinen osa osallisuuden kokemuksen muodostumisessa. Osallisuus on myös yhteisöön kuulumisen kokemusta, joka puolestaan on osa yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyys on vahvasti kokemuksellista sekä ilmiönä ajassa ja paikassa rakentuvaa. (Moisio 2018, 16.) Yhteisöllisyydelle ja osallisuudelle on yhteistä kokemusperäisyys. Molempia myös tarvitaan, jotta toinen voi onnistua.

Minna Intke-Hernandez (2020) halusi haastaa väitteen, jonka mukaan maahanmuuttajien pitää ensin oppia paikallinen kieli, jotta he voivat kokea osallisuutta. Hän näkee, että ensin pitää kokea osallisuutta, jotta yksilö uskaltautuu aktiiviseksi toimijaksi kielenkäyttäjyhteisöön. Kielen oppimiseen tarvitaan yhteisöä ja muita ihmisiä sekä kokemusta osallisuudesta. Yhteisössä mukana oleminen ja toimintaan osallistuminen tukee kielellisiin käytänteisiin sosiaalistumista. Osallisuuden vahvistamiseen ei siis tarvitse odottaa kielitaitojen kartuttamista. Intke-Hernandezin haastattelemat maahanmuuttajaäidit kuvailivat tilanteita, joissa he kokivat osallisuutta, vaikka eivät vielä osanneet suomea.

Äidit antoivat esimerkkinä tällaisesta osallisuutta lisäävästä tilanteesta asukaspuistossa toteutuvan ”tavallisen elämän”. Tähän kuuluu mahdollisuus juoda kahvia toisten äitien kanssa. Kokemukset ”tavallisesta elämästä” ovat lisänneet äitien kertoman mukaan heidän osallisuuden tunnettaan samalla, kun heille on tarjoutunut kielellisen tuen mahdollisuuksia. (Intke-Hernandez 2020, 2–4.) Intke-Hernandez on keskittynyt tutkimuksessaan maahanmuuttajiin ja uuden kielen oppimiseen, mutta näkökulmaa voisi verrata minkä tahansa uuden taidon oppimiseen. Ei tarvitse osata valmiiksi asioita, jotta voi tuntea osallisuutta, riittää, että kokee olonsa tarpeeksi turvalliseksi, jotta uskaltaa yrittää. Ympäristö tukee osallisuuden vahvistumista. Osallisuuden toteutuminen tarvitsee yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä ja osallisuudessa tukeminen on käytännössä yksilön sosiaalista vahvistamista osana yhteisöä. (Lintumäki ym. 2021, 16.)

Sosiaalipedagogisen käsityksen mukaan osallisuus kuvaa ihmisen ja yhteisön välisen suhteen tavoiteltua luonnetta. Osallisuus toteutuu siten yhteisöjen kautta, kun ihminen on osa, toimii osana ja kokee olevansa osa yhteisöä. Osallisuuden perusta rakentuu täten merkityksellisistä sosiaalisista suhteista. Tärkeää osallisuuden rakentumista ajatellen on, että yksilöllä on myös mahdollisuus vaikuttaa yhteisön asioihin ja tulla kuulluksi sekä ottaa osaa kehittävään toimintaan. Osallisuuden edistäminen on sosiaalipedagogisena toimintana ihmisen kasvun tukemista yhteisöjen jäsenenä. (Nivala & Ryyänen 2019, luku 4.)

5 OPINNÄYTETYÖN TYÖELÄMÄKUMPPANI

Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Pirkanmaan Kaarikoirat ry:n kanssa. Yhdistys on perustettu vuonna 2012 edistämään skeittauksen harrastusmahdollisuuksia. Yhdistyksestä on vuosien varrella kuitenkin kasvanut myös moniammatillista yhteistyötä arvostava yhteisöllinen alusta, jonka avulla on voitu tukea mm. nuorten työllistymistä. Skeittikulttuurin ulkopuolisina tavoitteina heillä on nuorison aktivoiminen (Pirkanmaan Kaarikoirat ry s.a.) Kaarikoirat tekevät työtänsä lähtökohtaisesti nuoria varten. Heidän hankkeensa ovat lähtökohtaisesti nuorille suunnattuja, ja skeittihallien asiakkaat ovat myös suurimmaksi osaksi nuoria. Tästä syystä olen myös rajannut tutkittavien iän nuoriin.

Kaarikoirat tekevät yhteistyötä Tampereen kaupungin lisäksi oppilaitosten, yhdistysten sekä yritysten kanssa hankkeiden ja tapahtumien järjestämiseksi. Kuulun myös itse nykyään Kaarikoiriin. Järjestän tytöille ja sukupuolivähemmistöille suunnattua skeittitapahtumaa nimeltään Tytöt shreddaa, joka sai alkunsa projektityön opinnoista. Onnistunut projektityö sai minut hakeutumaan tapahtumalla ROLL Models -ohjelmaan. ROLL Models -ohjelma on Skateistanin ja Women Win -yhdistyksen rahoittama hanke, jonka tarkoitus on tukea ja luoda näkyvyyttä moninaisille naisjohtajille skeittauksessa sekä rahoittaa heidän suunnittelemaansa hankkeita. Tarkoituksena on, että tulevat sukupolvet tytöjä ja sukupuolivähemmistöön kuuluvia nuoria voisivat rakentaa luottamusta, yhteisöllisyyttä ja elämäntaitoja skeittauksessa ja sen ulkopuolella. (Goodpush 2023.) Rahoitusta oli mahdollista saada enemmän yhdistyksen kautta, joten muun muassa tämän vuoksi liityin yhdistykseen. Tulin myös valituksi ohjelmaan tapahtumallani.

6 TARKOITUS, TEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa nuorten ja nuorten aikuisen näkemyksiä, miten sosiaaliseen skeittaukseen osallistuminen on vaikuttanut heidän elämäänsä. Tarkoituksena on myös selvittää, kuinka toimiva väline sosiaalinen skeittaus on nuorten osallisuuden edistämistä ajatellen. Tehtävänä oli tuottaa tietoa nuorten parissa työskenteleville sosiaalisesta skeittauksesta osallisuuden edistämisen keinona.

Varsinainen tutkimusongelma oli, millainen merkitys sosiaalisella skeittauksella on osallisuuden vahvistamisessa nuorten näkemyksien mukaan ja onko sen tarjoama mahdollinen hyöty pidemmälle kantavaa vai jääkö hyöty vain toimintaan osallistumisen aikaiseksi. Pidemmälle kantavalla hyödyllä tarkoitan sitä, saako yksilö sellaisia työkaluja sosiaaliseen skeittaukseen osallistumisesta, joiden kokee hyödyttävän myös toiminnan ulkopuolella. Tutkimusta lähestyin seuraavien kysymysten kautta:

- Minkälaista tukea nuoret kokevat saaneensa ryhmästä?
- Mitä hyvää ryhmästä on jäänyt omaan arkeen?
- Minkälaisena nuori kokee osallisuutensa tällä hetkellä verrattuna aikaan ennen sosiaalista skeittausta?

Hypoteesina oli, että sosiaaliset skeittiryhmät onnistuvat edistämään koettua osallisuutta, ja halusin selvittää, pitääkö se paikkansa. Jos oletus pitää paikkansa, niin tarkastelun arvoista on myös se, mitkä tekijät nousevat esiin osallisuuden edistämisen näkökulmasta ja kyetäänkö nuorten näkemyksen mukaan ryhmien avulla vaikuttamaan nuorten elämään pidemmällä aikavälillä.

7 TUTKIMUSMENETELMÄNÄ KYSELYTUTKIMUS

Opinnäytetyöni on kyselytutkimus, mikä tekee tästä suurimmalta osin määrällisen tutkimuksen. Laadullisia piirteitä tutkimukseen toivat kyselylomakkeen muutamit avoimet kysymykset, joilla pyrin ymmärtämään ja saamaan uusia näkökulmia yksilön kokemukseen. Osallisuus on yksilöllinen kokemus, jota voi olla vaikea tutkia ainoastaan määrällisesti. Kuvailevat vastaukset auttavat ymmärtämään paremmin yksityiskohtia.

Määrällisellä tutkimusotteella tavoitellaan yleiskäsityksiä ja laadullisilla menetelmillä pureudutaan yksityiskohtiin. Tutkimusote ei kuitenkaan ratkaise kaikkea. Määrällisillä menetelmillä nähdään yksityiskohtia ja samassa tutkimuksessa voidaan käyttää molempia lähestymistapoja. Sanallisia vastauksia voi olla parempi analysoida laadullisilla menetelmillä, mutta saatuja tuloksia voi esittää määrällisillä menetelmillä. (Vehkalahti 2019, 13.)

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tarkastellaan ihmisten välisiä ja sosiaalisia merkityksiä, nämä ilmenevät suhteina ja niiden muodostamina merkityskokonaisuuksina. Tarkoituksena on tavoittaa ihmisten omat kokemukset eletystä todellisuudesta. Laadullisella tutkimusmenetelmällä on mahdollista tavoittaa myös ihmisen omaa elämää pidemmälle jaksolle sijoittuvia asioita. (Vilka 2021, luku 5.)

7.1 Kyselylomakkeen laatiminen

Kyselylomake on tavallisin tapa aineiston keräämiseen määrällisessä tutkimusmenetelmässä. Siinä vastaaja itse lukee kirjallisesti esitetyt kysymykset ja vastaa niihin myös kirjallisesti. Tällainen tapa kerätä vastauksia soveltuu hyvin isolle ja hajanaiselle joukolle ihmisiä. Kyselylomakkeen etuna on, että vastaaja jää tuntemattomaksi ja haittana voidaan nähdä pienen vastausprosentin riski. (Vilka 2021, luku 4.) Halusin kerätä aineiston kyselylomakkeella, koska silloin

oli mahdollista saada enemmän vastauksia ja laajemmalta alueelta. Koin tämän tärkeäksi, jotta voidaan nähdä sosiaalisen skeittauksen mahdolliset hyödyt laajempina ilmiönä kuin vain tietyn ryhmän kokemuksena.

Jotta tieteellinen kysely voi onnistua, pitää ottaa huomioon vastaajan aika, halu ja taito vastata kysymyksiin. Kyselylomakkeen huolellinen suunnittelu ja testaaminen voivat olla ratkaisevia tekijöitä. Lomakkeen on hyvä olla selkeä ja kohtuullisen kokoinen. Liian pitkä kysely karkottaa vastaajia. Kysymysten pitää olla ymmärrettäviä ja lomakkeella kysymysten on hyvä olla loogisesti aseteltuja. On hyvä välttää myös johdattelevia kysymyksiä ja tuoda esiin, että ollaan kiinnostuneita juuri vastaajan mielipiteistä. (Kyselylomakkeen laatiminen s.a.)

Kysymysten operationalisointi tarkoittaa tutkittavan asian muuttamista mitattavaan muotoon eli tutkittavan aihepiirin teorian tason siirtämistä empiiriselle tasolle eli kyselylomakkeeseen. Teoreettinen taso on yleinen, mutta operationalisoinnissa tarkastellaan asiaa tutkittavan kannalta. Kyselylomakkeen suunnittelussa hyödyttää tutustuminen aihepiirin teoriakirjallisuuteen ja on hyvä tuntea tutkittava kohderyhmä, jotta voidaan olla varmoja, että teoreettiset käsitteet siirtyvät kyselylomakkeelle tutkittavalle ymmärrettävällä tavalla. Kyselylomakkeen täytyy mitata sitä, mitä sen teoreettisilla käsitteillä väitetään mitattavan, samalla teoriasta muokattujen käsitteiden pitää olla vastaajalle ymmärrettävissä. (Vilkkä 2021, luku 4.) Kysymykseni pohjautuivat teoriaosuuteen, ja erityisesti siihen, mitä osallisuus on ja miten se rakentuu lähdeaineiston perusteella. Tästä näkökulmasta lähdin rakentamaan kysymyksiä ajatellen, onko sosiaalisessa skeittauksessa osallisuuden tarvittavia rakennusosia? Pysin myös kartoittamaan vastaajien osallisuuden kokemuksia. Seuraavassa kuvaan, miten näitä on operationalisoitu kyselyn vastausvaihtoehdoiksi.

Jotta voi pohtia osallisuutta ja minkälainen ympäristö siihen tukee, niin halusin selvittää, minkälaisena nuoret kokivat ryhmän ja sen ilmapiirin. Vastaavasti huonosta ilmapiiristä voi löytää syitä huonoihin kokemuksiin. Kyselyssä oli ilmapiiriä kuvaavia väittämiä, joihin vastattiin Likertin-asteikolla, jonka vastausvaihtoehdot olivat seuraavat: täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä ja en osaa sanoa. Nämä vastausvaihtoehdot ovat samat myös muissa kysymyksissä. Väittämiä ryhmän ilmapiiristä

olivat seuraavat: turvallinen, kannustava, tasavertainen, innostava, yhteisöllinen, positiivinen, luotettava, avoin, rento sekä hauska.

Kartoittaessani ryhmän pidempi aikaisia hyötyjä halusin tietää, mitä hyvää ryhmästä on jäänyt osallistujien elämään. Käytin Likertin-asteikkoa kysymykseen ”mitä sait ryhmästä?”. Asiat, mitä ryhmästä on mahdollisesti saanut, olivat seuraavia: opin uusia asioita, uusia kavereita, rohkeutta, uskoa itseeni, sinnikkyyttä, iloa, yhteenkuuluvuuden tunnetta, sosiaalinen piiri kasvoi, merkitystä elämään, motivaatiota, uusia mahdollisuuksia, keinoja arjessa toimimiseen, keinoja käsitellä tunteita ja keinoja lisätä omaa hyvinvointia.

Halusin tietää vastaajien tämän hetken osallisuuden tunteen kokemuksen, jotta voin verrata sitä ryhmästä saatuihin hyötyihin. Osallisuuden kokemusta kartoitin Likertin-asteikolla, jossa oli erilaisia väittämiä tämän hetken kokemuksesta. Kokemukset on valittu teoriapohjasta sen mukaan, mistä ajatellaan osallisuuden rakentuvan. Väittämiä olivat seuraavat: koen, että minulla on riittävästi ihmisiä elämässäni, kuulun johonkin, minua kuunnellaan, olen turvassa, voin vaikuttaa oman elämäni kulkuun, voin vaikuttaa minulle tärkeisiin asioihin, tulevaisuus näyttää toiveikkaalta, minulla on mahdollisuuksia tavoitella haluamiani asioita, minun on mahdollista tehdä itselleni tärkeitä asioita ja olen tarpeellinen.

Likertin-asteikolla kartoitettiin myös, minkälaista tukea ryhmästä saatiin. Väittämiä olivat seuraavat: sain hyviä neuvoja, minua kuunneltiin, minua rohkaistiin, minut huomioitiin, sain positiivista palautetta, sain vertaistukea, sain henkistä tukea ja sain fyysistä tukea.

Kyselyn sanavalinnoissa pyrin ottamaan huomioon, että niiden pitää olla nuorille ymmärrettäviä, joten yritin välttää liian monimutkaisia sanoja. Kysely piti luoda myös englanniksi, koska muutoin vastausten määrä olisi jäänyt hyvin niukaksi. Kyselyn laatiminen englanniksi olikin vaikeampaa, koska samaa tarkoittava sana saattoi tunnelmaltaan luoda täysin erilaisen vaikutelman. Englanninkielisen kyselyn täyttäjät eivät ole kaikki natiiveja englannin kielen puhujia, joten tämänkin vuoksi tekstin on oltava helposti ymmärrettävää. Jotkut sanat saattavat olla liian vaikeita. Esimerkiksi tasavertaisuutta tarkoittava sana

equity voi olla liian vaikea sana, joten käytin sanaa equal, vaikka se ei varsinaisesti tarkoita samaa asiaa, mutta nuoret ehkä käsittävät sen paremmin sillä ajatuksella mitä kyselyssä haetaan. Myös sanan communal – yhteisöllisyys, vaihdoin sanaksi togetherness, koska jälkimmäinen on mielestäni kuvailevampi sana sekä vähemmän kankea.

Suomenkielistä kyselyä testasi 3 nuorta iältään 13–17 vuotta sekä 3 aikuista. Palautteen perusteella kysely oli selkeä ja helposti ymmärrettävissä myös 13-vuotiaan mielestä. Ehdotuksesta muutin lauseesta sosiaalisen verkoston sosiaalisiksi piiriksi, koska verkosto sana oli liian outo nuoren mielestä. Joitain lauseita muokkasinkin myös saatetekstissä.

7.2 Aineiston kerääminen

Aineisto kerättiin kyselylomakkeilla (liite 1 ja liite 2), jotka tein Webropol-ohjelmalla. Kyselyiden linkkiä jaettiin sosiaalisessa mediassa Instagramin välityksellä sekä WhatsAppissa skeittiryhmien omissa chateissa. Pyysin eri yhdistyksiä ja henkilöitä, jotka ovat tekemisissä sosiaalisten skeittiryhmien kanssa jakamaan kyselyä. Instagramissa kyselyä jakoivat Kaarikoirat, Skeittitapuli sekä ADHD-skeittikoulu. WhatsApp-ryhmissä kyselyä jakoi YADin sosiaalisen skeittauksen ryhmä sekä Turun tyttöruullalautailijat. Internetissä jaettavalla kyselyllä sain laajemmin vastauksia eri puolelta Suomea, kuin olisin saanut paperisena jaettuna. Pelkäsin, että vastaajamäärä jäisi pieneksi sen vuoksi, että sosiaalista skeittausta terminä ei vielä ymmärretty kyselyn kiertäessä. Joillekin saattoi olla epäselvää, onko tällaiseen ryhmään osallistunut. Pyrin kuitenkin selvittämään kyselyä jakaessa, että riittää, että on osallistunut johonkin ilmaiseen matalan kynnyksen skeittiryhmään. Tein kyselystä myös englanninkielisen version (liite 2), jotta maahanmuuttaneiden sekä pakolaisten olisi helpompaa vastata. Tarvitsin englanninkielistä kyselyä myös saadakseni vastauksia Suomen ulkopuolelta, koska muutoin ei olisi tullut tarpeeksi vastauksia. Jaoin englanninkielisen kyselyn linkkiä myös muualla Euroopassa toimiville sosiaalisen skeittauksen ryhmän vetäjille. Sitä jaettiin ainakin Belgiassa, Tanskassa, Saksassa sekä Iso-Britanniassa skeittiryhmien omissa WhatsApp-ryhmissä. Kysely oli avoinna kesän 2023 toukokuun lopusta elokuun alkuun. Vastausmäärää pyrin kasvattamaan muistutuksilla sekä uudelleenjaoilla. Lopulta

vastauksia tuli yhteensä 22, joista 13 Suomesta ja 9 muualta. Avointen kysymysten (N=3) vastausten aineistokoko sanoina oli englanninkielisessä kyselyssä 1033 ja suomenkielisessä kyselyssä 479. Englanninkielisen aineistoon suurempaa määrää selittää isolta osin kielen suuri artikkelimäärä. Avointen kysymysten vastauksia oli kuitenkin suhteessa hieman enemmän englanninkielisessä kuin suomenkielisessä aineistossa.

7.3 Analyysi

Strukturoitujen kysymysten vastaukset analysoin määrällisesti kuvaillen Webropol-ohjelmaa käyttäen, jolloin vastaukset olivat helposti nähtävissä taulukkomuodossa. Minulla oli kysely kahdella kielellä eli minulla oli kaksi erillistä kyselyä, joten en voinut nähdä kyselyiden yhteistuloksia taulukoina, joten muutin itse molempien kyselyiden yhteistulokset prosenttiosuuksiksi. Kysymykset, joissa käytettiin Likertin -asteikkoa, esitin suorina jakaumina eli frekvenssijakaumina. *Frekvenssi on havaintojen lukumäärä muuttujan luokassa* (Frekvenssitaulukko ja tunnusluvut s.a.). Tämän avulla nähdään, kuinka suuri osa vastaajista antoi väittämälle minkäkin arvon (Artsi s.a.).

Käytin myös ristiintaulukointia selvittääkseni, löytyykö selittävien (sukupuoli) ja selitettävien muuttujien välillä riippuvuuksia. Ristiintaulukointi kertoo eroavatko eri sukupuolten vastausjakaumat toisistaan, kun näytetään vaihtoehtojen osuudet sukupuolimuuttujan eri luokissa ja verrataan niiden suuruuksia (Ristiintaulukointi s.a.).

Avoimet kysymykset analysoin luokittelemalla. Luokittelu on aineistolähtöistä analyysiä, joka aloitetaan esittämällä aineistolle tutkimuskysymykset ja pyritään poimimaan aineistosta kaikki ne ilmaisut, jotka kysymyksiin vastaavat. Poimitut ilmaisut pelkistetään, mutta sisältö ei saa muuttua. Aineisto on hyvä käydä läpi useamman kerran. Ilmaisut koodataan esimerkiksi värein, jotta luokittelu on helpompaa. Luokittelussa vertaillaan poimittuja ilmaisuja keskenään ja etsitään samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia. (Elo ym. 2022, 220.)

Taulukko 1. Miten sosiaalinen skeittiryhmä on vaikuttanut vastaajien hyvinvointiin.

ALKUPERÄISILMAISU	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA		
"saanut varmuutta, rohkeutta, itseluottamusta, ylpeyttä ja tajuamisen siitä, että pystyn mihin vaan"	Itseluottamus	Mielen hyvinvointi		
"auttoi minua löytämään itseluottamusta"				
"koin onnistumisen tunteita"				
"itsevarmuus mitä tunnen, kun ensin on pelottanut, mutta yrität kuitenkin"				
"auttanut minua sosiaalisen jännittämisen kanssa"	Keino lisätä omaa hyvinvointia			
"skeittaamisen avulla olen selvinnyt vaikeista ajoista"				
"auttaa parantaa mielialaa"				
"missä kehittää itseäsi"				
"ryhmä sai minut voimaan paremmin"				
"muutti elämäni lopullisesti"				
"saada sisältöä elämään"				
"kiva tehdä jotain uutta"				
"tuonut tavan viettää aikaa"				
"kokoontumiset toivat iloa"				
"ilman ryhmää skeittaus ja sosiaaliset hetket olisivat olleet vähäisiä läpi talven"			Sosiaalinen piiri	Kuulua johonkin
"olen saanut vahvoja ystävyssuhteita"				
"parasta on tavata täysin erilaisia ihmisiä"				
"se "avasi" maailmani. Nyt minulla on "syy" käydä eripuolilla maata"				
"ryhmä on lisännyt yhteisöllisyyden tunnetta"	Yhteenkuuluvuus			
"kuulua ryhmään"				
"olet tervetullut ulkonäöstä tai taustoista huolimatta"	Ilmapiiiri	Turvallinen tila		
"missä voit pitää hauskaa ja olla äänekäs"				
"tunne siitä, että on ok ottaa oma tila ja olla äänekäs"				
"positiivinen energia ja rohkaisu pääsee ihon alle"				
"on helppo olla ilman yhteisölle tyyppillistä alkoholin tai pilven mukana oloa"				

Kirjoitin avoimet vastaukset paperille, josta ympyröin samakaltaisia vastauksia keskenään. Henkilökohtaisesti suosin paperia ja kynää asioiden jäsentämisessä, siksi en tehnyt koodausta tietokoneella. Taulukko 1 näyttää miten luokittelin avoimia vastauksia sosiaalisen skeittiryhmän hyvinvointivaikutuksista.

8 TULOKSET

Suomenkieliseen kyselyyn vastasi 13 henkilöä, joista suurin osa oli iältään 17–23 vuotta (6) ja lähes yhtä moni 24–29 vuotta (5). Yhtäkään vastausta ei tullut alle 17-vuotiaalta ja vastaajista kaksi oli yli 29. Vastaajista suurin osa oli tyttöjä (7) ja moni oli muun sukupuolinen (5). Ainoastaan yksi vastaaja oli poika.

Englanninkieliseen kyselyyn vastasi yhdeksän henkilöä, joista suurin osa oli myös 17–23 vuotta. Kukaan vastaajista ei ollut alle 17-vuotias, ja kaksi vastaajista oli yli 29 vuotta. Myös englanninkielisessä kyselyssä suuri osa vastaajista oli tyttöjä. Yksi vastaajista oli muunsukupuolinen ja kaksi vastaajasta oli poikia.

Vastaajajoukko olikin hyvin samanlainen riippumatta siitä, oliko vastaaja Suomesta vai ulkomailta, joten en kokenut tarvetta eritellä näitä tuloksissa, ellei jokin asia eronnut vastauksien kesken selkeästi. Yhteensä kyselyyn vastasi 22 henkilöä, joista 13 tyttöä, kuusi muun sukupuolista ja kolme poikaa. Vastaajista 10 oli 17–23 vuotta, kahdeksan oli 24–29 vuotta ja neljä yli 29 vuotta. Joten vastaajat ovat suurimmalta osin nuoria aikuisia. Ainut ero suomalaisten ja ulkomaisten vastaajien välillä oli se, että Suomessa suurin osa oli harrastanut skeittaamista ennen osallistumista sosiaalisen skeittauksen ryhmään, kun taas ulkomaan vastaajista puolet oli harrastanut ja puolet ei.

Toivoin, että olisin saanut enemmän vastauksia, mutta osasin odottaa pientä vastaajamäärää. Ilahduttavaa oli kuitenkin se, että kaikki vastaajat ovat vastanneet myös avoimiin kysymyksiin huolella ja ovat avanneet paljon sitä, mitä ryhmästä ovat saaneet ja kokeneet.

8.1 Nuorten kokemukset sosiaalisen skeittauksen ryhmästä saamastaan tuesta

Suurin osa vastaajista koki ilmapiirin sosiaalisissa skeittiryhmissä hyväksi. Ainoastaan yksi henkilö englanninkielisessä kyselyssä ei kokenut ryhmän olevan ”equal” eli tasa-arvoinen. Vertailemalla vastauksia eri sukupuolten välillä, henkilö, joka ei kokenut ilmapiiriä tasa-arvoisena oli muunsukupuolinen. Tämä

on hyvä huomioida, kun suunnitellaan ryhmiä tukemaan esimerkiksi sukupuolivähemmistöjä. Toisaalta suomenkielisessä kyselyssä myös muunsukupuoliset kokivat ryhmän olevan tasavertainen. Kyseessä voi olla kulttuurierot ja ympäristö, missä vastaaja elää tai eron voi tehdä myös hieman eri termit kyselyiden välillä. Muutoin ryhmät näyttivät onnistuneen hienosti luomaan ilmapiirin missä on hyvä olla. Ilmapiiriä kannustavana piti 90,9 %, turvallisena, innostavana ja positiivisena 81,8 %, avoimena, rentona, hauskana sekä yhteisöllisenä 72,7 % ja tasavertaisena sekä luotettavana 68,2 %.

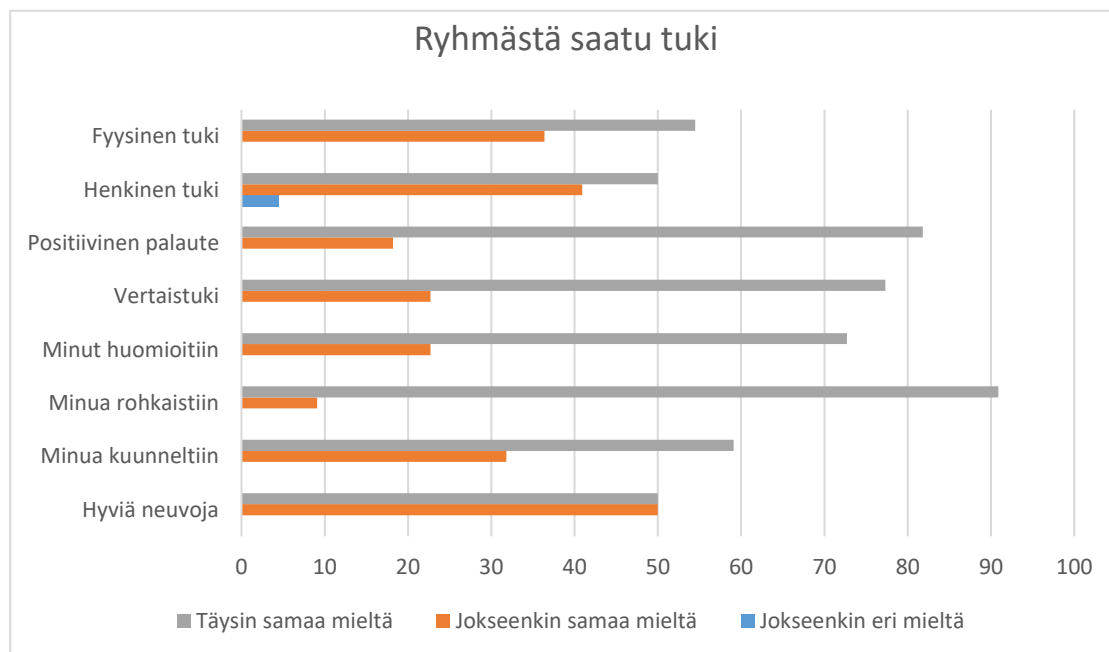
Suurin osa vastaajista (86,4 %) koki, että ryhmään oli helppo osallistua. Syyt tähän liittyivät ilmapiiriin, ryhmän sekä valmentajan sukupuoleen, yhteenkuuluvuuden tunteeseen sekä sijaintiin. Sukupuoleen liittyvät kysymykset sekä yhteenkuuluvuuden tunne luovat sosiaalista esteettömyyttä, kun taas kannustava ja hyvä ilmapiiri luo psyykkistä esteettömyyttä. Ilmapiiri nousikin tärkeäksi tekijäksi osallistumisen helppouteen: ”ryhmän hyvä ja kannustava ilmapiiri teki osallistumiskynnyksestä matalan!” Myös ”yhteyden tunne”, ”tervetullut olo” sekä ”skeittauksen ulkopuoliset aktiviteetit” ovat saaneet pysymään ryhmässä, vaikka itse skeittaus on joitakin pelottanut. Tärkeää on ollut myös se, että on ollut nimenomaisesti naisille suunnattuja ryhmiä sekä naisopettaja, on auttanut osallistumaan. Yksi vastaajista kertoi matkustavansa tunnin sitä varten, että pääsee tytöille suunnattuun ryhmään. Hän siis pitkästä matkasta huolimatta koki osallistumisen helpoksi nimenomaisen ryhmän vuoksi. Muita vastauksista ilmenneitä syitä olivat muun muassa ”tuttu paikka” ja ”helppokulkuisuus”.

Muutama koki osallistumisen vaikeaksi ja syissä näkyivät psyykkiset esteet, kuten jännitys ja ahdistus. Asioiden aloittaminen on usein vaikeaa ja yksi vastaaja kuvailikin, että: ”oli vaikeaa ylittää itse se rima joinata mukaan”. Jotta ryhmään voisi liittyä matalalla kynnyksellä, onkin tärkeää muistaa huomioida osallistumisen emotionaaliset ja sosiaaliset esteet.

Suurin osa vastaajista koki saavansa monenlaista tukea. Erityisen korkealle nousi väittämä ”minua rohkaistiin”, josta 90.9 % oli täysin samaa mieltä. Positiivista palautetta koki saavansa kaikista vastaajista 81,8 %, vertaistukea koki saavansa 77.3 % ja kokemuksen huomioiduksi tulemistä kokivat 72.7 %. Vas-

taajista 59,1 % koki, että heitä on kuunneltu, fyysistä tukea sai 54,5 % ja henkistä tukea 50 %. Taulukko 2 näyttää miten vastaukset jakautuivat kysymyksessä: ”Minkälaista tukea sait ryhmästä?”. Taulukosta puuttuu valinnat täysin eri mieltä sekä en osaa sanoa. Täysin eri mieltä ei ollut kukaan. Analyysissä en huomionnut vastauksia, joihin ei ilmaistu mielipidettä.

Taulukko 2. Minkälaista tukea vastaajat saivat sosiaalisen skeittauksen ryhmästä?

8.2 Sosiaalisen skeittauksen ryhmästä arkeen jääneet hyödyt

Sosiaalisen skeittauksen ryhmiin osallistuneet kokivat hyötyjä, jotka tukivat arjessa. Iloa koki saavansa 90,9 %, uusia asioita oppi sekä yhteenkuuluvuuden tunnetta koki 86,4 %, uusia kavereita, motivaatioita sekä uusia mahdollisuuksia sai 72,7 %, sosiaalinen piiri kasvoi sekä merkitystä elämään sai 63,6 %, uskoa itseensä sekä keinoja lisätä omaa hyvinvointia sai 59,1 %, rohkeutta sai 54,5 % ja sinnikkyyttä 50 %. Jokseenkin samaa mieltä oltiin seuraavien väittämien kanssa; on saanut keinoja käsitellä tunteita (59,1 %) sekä keinoja arjessa toimimiseen (40,9 %).

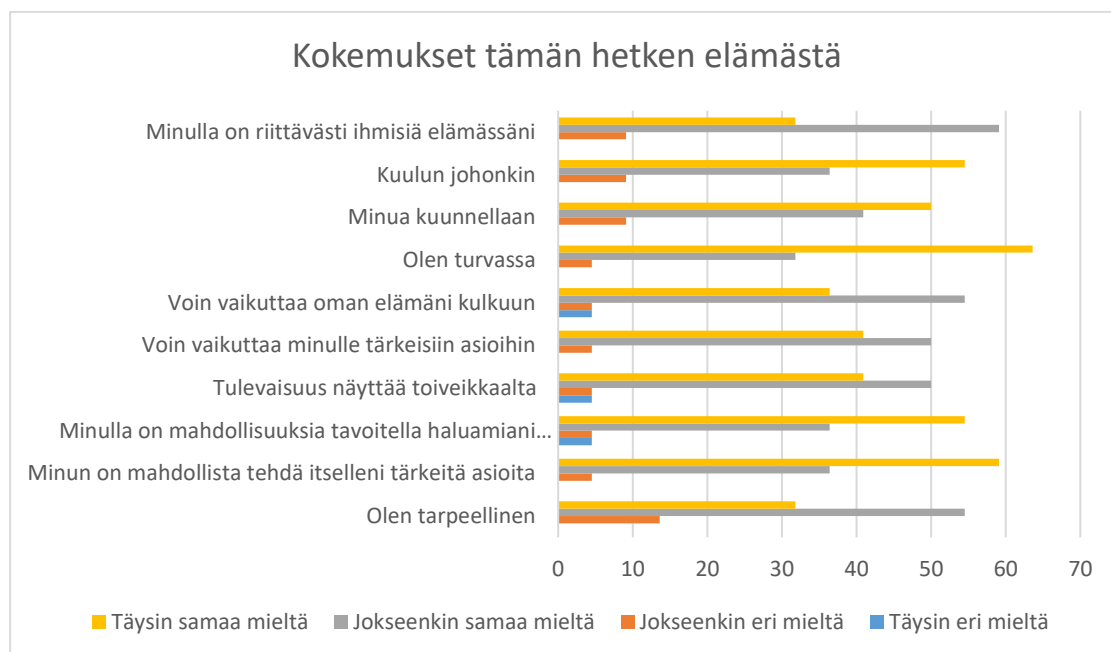
Suurin osa vastaajista kävi ryhmässä säännöllisesti (90,9 %). Vertailussa ei löytynyt eroja niiden välillä, jotka kävivät säännöllisesti ja, jotka eivät. Myös he,

jotka eivät käyneet säännöllisesti olivat joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämien kanssa.

8.3 Nuorten koettu osallisuus

Suurin osa vastaajista koki, että heillä on elämässään asioita, jotka tukevat osallisuuteen. Vastaajista 63,3 % koki olevansa turvassa, 59,1 % koki, että heillä on mahdollisuuksia tehdä itselleen tärkeitä asioita, 54,5 % koki, että heillä on mahdollisuuksia tavoitella haluamiaan asioita kuin myös 54,5 % koki kuuluvansa johonkin. Vastaajista 50 % koki, että heitä kuunnellaan. Jokseenkin koettiin, että on riittävästi ihmisiä elämässä (59,1 %), voi vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, on tarpeellinen (54,5 %), voi vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin sekä tulevaisuus näyttää toiveikkaalta (50 %). Taulukko 3 näyttää miten vastaajat vastasivat väittämiin kokemuksistaan.

Taulukko 3. Miten vastaajat kokivat kyselyn aikaisen elämän?

Avoimella kysymyksellä halusin selvittää, miten vastaajat kokevat sosiaalisen skeittauksen vaikuttaneen omaan hyvinvointiinsa. Kysymyksessä sai viitata yllä oleviin väittämiin tai vapaamuotoisesti kertoa muita hyvinvointivaikutuksia. Vastauksia tuli paljon ja vastaajat vastasivatkin hyvin avoimesti.

Esiin nousivat mielen hyvinvointiin liittyvät asiat, kuten kohonnut itseluottamus sekä keino lisätä omaa hyvinvointia. Muita tärkeitä hyötyjä olivat sosiaaliseen

piiriin sekä yhteisöllisyyteen liittyvät asiat sekä se, että on turvallinen tila, jossa voi olla. Erityisesti esiin nousi kohonnut itseluottamus ja rohkeuden saaminen. Eräs kuvaa koko elämänsä muuttuneen tämän vuoksi: ”auttoi minua löytämään itseluottamusta ja se muutti elämäni lopullisesti”. Itseluottamus vaikuttaisi syntyvän siitä, kun saa rohkeutta tehdä asioita, kuten toinen vastaaja kuvaa: ”itseluottamus mitä tunsin sen jälkeen, kun oli pelottanut ja yritit kuitenkin ja sait tunnustusta yrittämisestä, se antoi rohkeutta jatkaa.” Toinen vastaaja kokee nimenomaan tämän kantavan myös muualla arjessa: ”ylipäättään se että on ok ottaa oma tila ja olla äänekäs antoi itseluottamusta myös skeittiryhmän ulkopuolella.”

Rohkeus on näkynyt myös siinä, että uskaltaa tehdä asioita, mistä tykkää kuten on ”rohkaissut tekemään päiväreissuja” skeittiryhmien ja tapahtumien perässä, jota kautta ryhmät on ”avannut maailmaa”. On saatu myös rohkeutta jatkaa harrastusta huolimatta siitä, että ei koeta olevan hyviä siinä, vaan on ymmärretty, että ”tärkeintä on vaan tehdä sitä mistä tykkää”. Rohkeuden saaminen on vaikuttanut myös ahdistuneisuuden vähenemiseen: ”koen että ryhmä ja sen tuoma rohkeus vaikuttaa nykyäänkin sillä pääsin enemmän yli paljon vaivanneesta ahdistuksesta esimerkiksi skeitata muiden edessä”. Myös toinen vastaaja kokee samaa: ”Skeittiryhmä on auttanut mua sosiaalisen jännittämisen kanssa”.

Monelle hyvinvointia lisäsi ryhmän mukana tulleet ihmiset sekä ryhmään kuuluminen. On saatu hyviä ystävyysuhteita sekä skeittiryhmän ansiosta on löydetty sosiaalinen ryhmä, mihin kuulua. Eräs vastaaja kertoi, että ilman ryhmää ”sosiaaliset hetket olisivat olleet vähäisiä läpi talven”. Koettiin myös, että ”ryhmä on lisännyt yhteisöllisyyden tunnetta”. Ihmisten moninaisuus tuli myös vastauksissa esille: ”parasta on tavata täysin erilaisia ihmisiä kenen kanssa ei normaalista olisi mahdollisuuksia jutella”.

Tärkeä tekijä, että ryhmässä viihdyttiin, oli ilmapiiri. Ryhmä koettiin turvallisena tilana, jossa sai olla oma itsensä. Eräs vastaaja kuvaa kokemustaan seuraavasti: ”Ryhmässä he painottivat sitä, kuinka kaikki sinussa ja kuka sinä olet, on ok ja olit tervetullut riippumatta siitä miltä näytät tai mistä tuut”. Tärkeää oli myös se, että saa ottaa tilaa haltuun ja olla äänekäs. Eräälle turvallisuutta loi se, että oli ”helppo olla ilman yhteisölle tyypillistä alkoholin tai pilven mukana

oloa”. Ilmapiiri koettiin myös kannustavana. Eräs vastaaja kuvasi positiivisen energian ja kannustuksen olleen jotain, mikä ”pääsi ihon alle”.

Osalle hyödyt liittyivät siihen, että on tapa viettää aikaa, ja sen kautta oma hyvinvointi on parantunut. Vastaajat kuvaavat tunteuksiaan näin:

”viikoittaiset kokoontumiset toivat iloa”, ”on todellakin tuonut tavan viettää aikaa, joka auttaa parantaa mielialaa”, ”oli kiva tehdä jotain uutta ja saada sisältöä elämään, näin jaksaa tehdä muitakin arkisia asioita”. Eräs vastaaja kokee skeittaamisen auttaneen vaikean ajan yli: ”käytin skeittausta poispääsytynä vaikeista ajoista sen sijaan, että huumeet olisi vienyt mennessään”. Kaikki eivät osanneet sanoa, mikä ryhmässä oli se juttu, mutta koettiin sen silti vaikuttavan omaan hyvinvointiin: ”vaikea sanoa mutta tämä ryhmä sai minut voimaan paremmin”.

Kysyttäessä avoimella kysymyksellä, mikä ryhmässä on ollut parasta ja mikä huonointa, vastaukset olivat melko samanlaisia. Ehdottomasti eniten parhaana asiana näyttäytyi rento ja kannustava ilmapiiri, kohonnut itseluottamus sekä vertaistuki. Eräs kuvaakin, että ”itsetunto kasvoi ja uskon itseeni paljon enemmän”. Kannustavan ilmapiirin voi nähdä kulkevan käsikädessä vertaistuen kanssa ja nämä yhdessä näyttäisivät kohottavan itsetuntoa. Parhaana asiana koettiin myös muut ihmiset sekä yhteenkuuluvuus. Se, että sai uusia kavereita sekä ihmisten moninaisuus. Eräälle oli tärkeää olla ihmisten seurassa ilman painetta siitä, että on pakko olla sosiaalinen. Muut ihmiset tuovat myös iloa, kuten eräs kuvaa ”ilo mitä tunsin ihmisten kanssa, rohkaisu, hymyt, yläfemmat ja nauru”. Muutamassa vastauksessa nostettiin esille myös rentous, niin lajin rentous kuin ilmapiirinkin. Rentous on ollut erityisen tärkeää ihmisille, joilla on ollut kilpaurheilutausta.

Se, mikä ryhmässä oli huonointa, sai vain vähän vastauksia. Eniten esiin nousi pelko. Oli pelon tunnetta ylipäättänsä sekä loukkaantumisen pelkoa ja droppaamisen (eli rampilta alas laskemisen/ korokkeelta pudottautumisen) pelkoa. Myös ryhmien pieni osallistujamäärä harmitti osaa ja eräs vastaaja nosti esiin ohjaajien taidot: ”ohjaajien huonohko tilan haltuun ottaminen ja neuvominen”. Vastauksesta ei käynyt ilmi, onko esimerkiksi neuvomista ollut liikaa tai liian vähän ja miten ohjaaja on tilaa käyttänyt, mutta kuitenkin on tärkeä muistaa ohjaajien osaaminen. Esiin nousi myös sijainti.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Kyselystä vahvasti nousi esiin ryhmissä vallitseva kannustava ilmapiiri sekä rohkeuden lisääntyminen. Kannustavan ilmapiirin koki 90,9 % ja samaten 90,9 % koki, että heitä rohkaistiin. Kannustava ilmapiiri tuli esiin myös monissa avoimissa vastauksissa. Moni koki rohkeuden ja itseluottamuksen kasvua, joka on vaikuttanut niin sosiaalisen jännittämisen vähenemiseen kuin myös siihen, että uskaltaa tehdä asioita mistä pitää. Koettiin myös, että parasta ryhmässä on ollut kannustava ilmapiiri sekä itseluottamuksen kasvu. Esiin tuotiin myös se, että saa ottaa omaa tilaa ja olla äänekäs. Tämä liittyi ilmapiiriin, mutta vaikutti nimenomaan itsetuntoon. Huomionarvoista on, että juuri tytöt mainitsivat erikseen sen, että saa olla äänekäs ja ottaa oman tilan. Erityisesti tytöillä koettu sosiaalinen asema vaikuttaa siihen, kuinka vapaasti he liikkuvat, kuten aiemmin viittaamassani Rajalan (2021, 50–51) väitöskirjassa todettiin. Skeittaaminen lajina voikin tukea erityisesti tyttöjä siinä mielessä, että lajiin liittyy vahvasti vapaa liikkuminen ja tilan haltuunotto. Se, että tytöt uskaltavat olla esillä ja käyttää julkista tilaa on tärkeä askel sukupuolten välisten käyttäytymisnormien tasoittamisessa. Osallisuuden näkökulmasta lisääntynyt rohkeus vaikuttaa siihen, miten uskaltaa toimia omassa arjessa. Lisääntynyt itseluottamus ja rohkeus voi vaikuttaa muun muassa siihen, että kokee pystyvänsä tekemään ja tavoittelemaan asioita, jotka ovat itselle tärkeitä ja näin ollen vahvistaa omaa toimijuutta. Tämän opinnäytetyön avoimissa vastauksissa todettiin, että itseluottamuksen lisääntyminen oli muuttanut yhden vastaajan elämän ja toinen vastaaja koki, että juuri lisääntynyt rohkeus on avannut maailmaa ja lisännyt mahdollisuuksia eri toimiin.

Suuri osa (86,4 %) vastaajista koki yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kertoikin parasta olleen yhteenkuuluvuus sekä yhteisöllisyys. Moni myös sai ryhmästä ryhmään kuulumisen tunnetta sekä yhteisöllisyyttä ja löysi uusia kavereita. Ylipäätänsä ihmisten seurassa oleminen ja erilaisten ihmisten tapaaminen koettiin yhtenä parhaista asioista. Välttämättä kyse ei ole edes siitä, että haluaa olla sosiaalinen ja kaveerata, vaan ylipäätään olla ihmisten keskuudessa. Traillin (2021) artikkelissa pohdittiin, että yhteisöllisyyttä voidaan löytää käytännöistä, jotka luovat toistensa tunnistamisen kulttuuria kyseessä olevan yh-

teisön sisällä eli ihminen tunnustetaan henkilönä yhteisössä. Eräs Traillin tutkimuksen osallinen kuvasi tätä sanoin ”ei-sitova kaveruus” ja pidän tätä hyvin kuvailevana. Se, että ihmisellä on riittävästi ihmisiä elämässään, pitää sisälleen usein läheisiä ihmisiä, mutta myös kevyempiä kanssakäymisiä. Osallisuuden näkökulmasta nämä kokemukset tukevat erityisesti siinä, että kokee kuuluvansa johonkin sekä kokee, että on riittävästi ihmisiä omassa elämässä. Yhteisöt ja yhteisöllisyys itsessään tukevat myös osallisuuden kokemusta ja päinvastoin.

Ihmisten parissa oleminen ja erilaisista taustoista tulevien ihmisten tapaaminen lisää myös ymmärrystä ja tietoa, joka tukee taitoa toimia sosiaalisissa tilanteissa. Beyond the Board tutkimustulosten (2019, 20) mukaan skeittauksen ja skeittiyhteisöön kuulumisen ansiosta osallistujat osaavat toimia hyvin kavereiden parissa eli ovat saaneet sosiaalisia sekä kommunikointi taitoja. Avomissa vastauksissa ihmiset pitivät siitä, että skeittauksen kautta on ollut mahdollista jutella ihmisten kanssa kenen kanssa ei normaalisti juttelisi sekä on ollut mahdollista tavata ihmisiä eri puolilta maata ja keskustella esimerkiksi itseään vanhempien ihmisten kanssa. Hyvät sosiaaliset taidot tukevat yksilön toimijuutta ja näin ollen edistävät autonomiaa.

Osa vastaajista kertoi parasta olleen sen, miten ryhmässä käyminen tuki arjen hyvinvointia. Se, että kävi säännöllisesti jossain, oli monelle tärkeää jaksamisen kannalta. Osallisuuden näkökulmasta he ovat pystyneet vaikuttamaan itselle tärkeisiin asioihin sekä omaan arjen kulkuun. Se, että nuori haluaa säännöllisesti käydä jossain, vaatii varmasti sen, että paikka ja ilmapiiri koetaan myönteisenä. Kyselyn perusteella ryhmät olivat onnistuneet erityisen hyvin juuri ilmapiirin luomisessa. Kun ilmapiiri tuotiin kyselyssä esille, niin tärkeää tuntui olevan, että se on rento, turvallinen, kannustava ja sellainen missä voi olla oma itsensä. Huomioitavaa on myös, että 90,9 % sai ryhmästä iloa. Tämä varmasti motivoi käymään säännöllisesti. Beyond the boardin kyselyssä 76 % vastaajista skeittasi pitääkseen hauskaa (Corwin ym. 2019, 7). Myös avomissa vastauksissa viitattiin siihen, että ei ole niin väliä sillä, että ei osaa skeitata, kunhan on hauskaa. Vaikka ryhmässä olisi kuinka hyvä ja yhteisöllinen tunnelma ja turvallinen olo, niin into saattaisi pikkuhiljaa hiipua, jos itse tekeminen ei olisi mielekästä ja mukavaa.

Tärkeä tekijä osallisuuden edistämisen näkökulmasta on esteettömyys. Kuten Särkelä-Kukko (2014, 40) mainitsi, esteettömyys on tärkeää, koska se vaikuttaa henkilön toimintamahdollisuuksiin. Kyselyssä avoimet vastaukset ryhmään liittymisen helppoudesta ja vaikeudesta liittyivät esteettömyyteen. Vain pari vastausta liittyi fyysiseen esteettömyyteen kuten sijaintiin, ja loput vastaukset liittyivät psyykkiseen ja sosiaaliseen esteettömyyteen. Tämä on tärkeä huomioida. Psyykinen esteettömyys tuli huomioiduksi kannustavan ilmapiirin ja turvallisen tilan myötä ja sosiaalista esteettömyyttä huomioitiin esimerkiksi sukupuolisidonnaisilla ryhmillä. Osalle tytöistä oli tärkeää tytöille suunnattu ryhmä tai samaa sukupuolta oleva ohjaaja.

Kyselyn perusteella osallistujat ovat saaneet ryhmästä yhteenkuuluvuuden tunnetta, uusia kavereita, sosiaalisen piirin kasvua sekä motivaatioita, uusia mahdollisuuksia ja merkitystä elämään. Osallistujat kertoivat saaneensa myös keinoja oman hyvinvointinsa lisäämiseksi sekä rohkeutta ja sinnikkyyttä. Tässä on jo paljon aineksia osallisuuden tukemiseen. Avoimissa vastauksissa korostuu se, että sosiaalinen skeittaus on edistänyt hyvinvointia erityisesti siten, että on saatu rohkeutta ja itseluottamusta lisää, koetaan yhteen kuulumisen tunnetta ja on kenties löydetty yhteisö tai kavereita sekä siten, että on saatu siitä keino oman arjen hyvinvoinnin tukemiseen.

Jos katsoo vastauksia tämän hetken kokemuksista ja vertaa niitä avoimiin vastauksiin hyvinvointivaikutuksista, niin voi päätellä sosiaalisen skeittauksen vaikuttaneen ainakin joihinkin tämän hetken kokemuksiin positiivisesti. Hyvinvointivaikutuksissa esiin tulleet muut ihmiset sekä kasvanut sosiaalinen piiri ja yhteisöllisyys ovat todennäköisesti vaikuttaneet positiivisesti kokemukseen siitä, että on riittävästi ihmisiä elämässä sekä yhteenkuuluvuuden tunteeseen. Kasvaneen itseluottamuksen ja rohkeuden voidaan nähdä vaikuttavan positiivisesti siihen, että koetaan, että voi vaikuttaa, toteuttaa ja tavoitella itselleen tärkeitä asioita.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että sosiaalinen skeittaus on vaikuttanut positiivisesti vastaajien arkeen ja siitä on ollut hyötyä, joka on kantanut myös ryhmän ulkopuolella. Opinnäytetyö antaa myös hyviä viitteitä siitä, että sosiaa-

linen skeittaus voisi olla hyvä keino nuoren osallisuuden edistämiseen. Sosiaalinen skeittaus vaikutti nuoren hyvinvointiin positiivisesti sekä vahvasti osaluokkia, jotka tukevat osallisuuden kokemusta.

9.1 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimusetiikka on hyvän tieteellisen käytännön noudattamista. Tutkimusetiikalla tarkoitetaan yleisesti sovittuja pelisääntöjä suhteessa tutkimuskohteeseen, toimeksiantajaan, yleisöön, kollegoihin sekä rahoittajiin. Hyvä tieteellinen käytäntö on sitä, että tutkijat noudattavat sellaisia tiedonhaku- ja tutkimusmenetelmiä, jotka ovat eettisesti kestäviä. (Vilka 2021, luku 2.)

Opinnäytetyön eettisyydestä huolehdin tutustumalla opinnäytetöiden eettisiin suosituksiin sekä varmistamalla, että sopimusasiat ovat kunnossa. Selvitin myös, onko tarvetta tutkimusluvalla sekä otin selvää, miten toimia, jos vastaajien joukossa on alaikäisiä. Tutkimuslupaa minun ei tarvinnut hakea, koska en rekrytoinut tutkittavia mistään spesifistä organisaatiosta ja hankin tutkittavat pääosin sosiaalisessa mediassa levitettävän tutkimuskutsun avulla (vrt. Kuula-Luumi s.a.). Eettistä suostumusta ei myöskään tarvinnut erikseen pyytää, koska kyselylomakkeen täyttäminen tai lähettäminen voidaan nähdä aktiivisena toimena suostumukselle (Kuula-Luumi 2020). Nuorelta, joka on jo 15 vuotta, riittää oma suostumus tutkimukseen osallistumiseen. Myös alle 15-vuotias voi antaa oman suostumuksensa, jos kyseessä on suurille vastaajamäärille suunnattu kyselytutkimus. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 9–10.) Pekkarisen (2018) artikkelissa pohdittiin lapsiin ja nuoriin kohdistuvan tutkimuksen eettisyyttä ja suostumuksen antoa. Tutkimuksen on kunnioitettava tutkittavan itsemääräämisoikeutta, se ei saa aiheuttaa vahinkoa ja yksityisyys ja tietosuojat on turvattava. Jotta voi antaa oman suostumuksensa, pitää kuitenkin ymmärtää, mihin on osallistumassa. Joskus erilaiset suostumukset voivat olla kirjallisena niin hankalia ja monimutkaisia, että ne karkottavat nuoret osallistujat. (Pekkarinen 2018.)

Oma kyselyni ei tuota vastaajille vahinkoa, eikä käsittele arkaluontoisia asioita tai henkilötietoja. Jotta nuori kuitenkin ymmärtäisi, mihin on osallistumassa, kirjoitin lyhyen ja mahdollisimman selkeän saatetekstin kyselyn alkuun. Saate-

tekstillä informoin vastaajaa kyselyn tarkoituksesta sekä vastaajan oikeuksista. Kysely oli anonyymi, jolloin vastaajaa ei voitu tunnistaa vastausten perusteella. Pyrin myös välttämään monimutkaista sanastoa. Kirjoitin saateteks- tin myös Instagramissa sekä WhatsAppissa jaettaviin kyselykutsuihin. Kyselyä testasi 5 ihmistä sekä ohjaava opettaja, jonka jälkeen tein pieniä muutoksia kyselyyn.

Pyrin suunnittelemaan opinnäytetyön sekä kyselylomakkeen huolellisesti. Tes- tasin kyselyä varmistaakseni sen ymmärrettävyyden ja tein muutoksia tarpeen mukaan. Suunnitelmallisuus on tärkeää, jotta myös työn validiteetti (pätevyys) toteutuisi. Tutkimuksen validius tarkoittaa tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä sen on tarkoitus mitata. Suunnitelmavaihe on tärkeä, koska tulokset voivat vääristyä, jos esimerkiksi vastaajat tulkitsevat kysymyksen väärin. Kyse on siis siitä, miten hyvin tutkija on onnistunut siirtämään tutkimuksessa käyte- tyn teorian kyselylomakkeeseen eli operationalisoida. Validius yhdessä relia- biliteetin kanssa luovat tutkimuksen kokonaisluotettavuuden. Reliabiliteetti määrällisessä tutkimuksessa tarkoittaa tulosten tarkkuutta eli tulosten toistet- tavuutta sekä mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Laadulli- sessa tutkimuksessa luotettavuutta on hankalampi määritellä, mutta sen voi ajatella koostuvan tutkimuskohteen ja tulkitun materiaalin yhteensopivuudesta. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus pohjautuu lopulta tutkijan rehellisyyteen ja puolueettomuuteen, koska arvioinnin kohteena on tutkijan tutkimuksessaan tekemät teot ja valinnat. (Vilka 2021, luku 7.) Laadullista tutkimusta omassa työssäni ovat avoimet kysymykset. Niiden analyysin luotettavuutta voi tarkas- tella vertaamalla vastauksia ja teoriapohjaa, jonka perusteella kysely on tehty. Analyysin luotettavuutta tukee myös tulosten toistettavuus, tietyt asiat toistui- vat eri vastaajien kesken.

Luotettavuutta haastoi pieni vastausmäärä. Kyselytutkimuksen vastausmäärä ei ole suuri, mikä voi näyttää huonolta luotettavuutta arvioidessa. Vastaajien näkemykset olivat kuitenkin paljolti samanlaisia keskenään ja avointen kysy- mysten vastaukset tukevat määrällisten kysymysten tuloksia. Näin ollen vas- taukset eivät vaikuta sattumanvaraisilta. Luotettavuutta tukee myös se, että vastaajat ovat keskenään eri ympäristöistä ja silti heillä on samankaltaisia ko- kemuksia. Luotettavuutta heikentää se, että saattaa olla, että yksi vastaaja on lähettänyt kyselyn kaksi kertaa, koska kahdessa avoimessa kysymyksessä on

täsmälleen sama vastaus. Voi olla, että kyselyä on täytetty yhdessä kaverin kanssa ja käytetty samoja avoimia vastauksia. Mahdollista on kuitenkin, että vastaaja on siis yksi vähemmän. Tämä tietenkin jollain tavalla vaikuttaisi määrällisten vastausten prosenttiosuuksiin. Määrälliset vastaukset tukevat kuitenkin avoimien vastausten tuloksia, joten en näe, että tällä on suurta vaikutusta lopputulemaan.

Eettisyyttä haastoi oma kykyni olla objektiivinen, koska aiheesta on tullut minulle läheinen. Tämän työn myötä olen liittynyt myös opinnäytetyön tilanteeseen yhdistykseen. Näin ei kuitenkaan ollut silloin, kun aloitin opinnäytetyön suunnittelemisen. Silloin minua motivoi tutkia sosiaalisen skeittaamisen hyötyjä ja tämä motivaatio on pysynyt samana läpi työn. Tämä prosessi itsessään on johtanut siihen, että olen nyt enemmän tekemisissä sosiaaliseen skeittaukseen liittyvien yhdistysten ja hankkeiden kanssa. Tutkimusaiheen läheisyys on tuottanut vaikeutta muun muassa siinä, että välillä on ollut vaikea muistaa, mistä jokin tieto on peräisin, koska tiedän aiheesta paljon eri verkostoissa käytöjen keskustelujen ja kokemusten kautta. Välillä on ollut vaikeaa myös löytää tutkimustietoa skeittausta koskien tukemaan tietoa, jonka tiedän muuta kautta. Koen, että näistä vaikeuksista huolimatta olen pysynyt objektiivisena ja opinnäytetyöaiheen läheisyys on enemmänkin tämän työn tulos. Lisäksi aihealueen tuntemus lisää osaltaan myös opinnäytetyön luotettavuutta.

9.2 Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimus- sekä kehittämisasiheet

Opinnäytetyö itsessään on ollut hyödyllinen jo siinä mielessä, että tämän prosessin kautta sosiaalinen skeittaus terminä on tullut hieman tutummaksi Suomessa. Aloittaessani jouduin usein selittämään, mitä termi tarkoittaa sekä avaamaan aihetta kyselytutkimusta jakaessa. Tällä hetkellä termi alkaa olla jo tutumpi siinä mielessä, että ymmärretään, mitä sillä tarkoitetaan. Aiheen ymmärtäminen tuo enemmän mahdollisuuksia yhdistyksille ja henkilöille toimia yhteistyössä myös globaalisti niin halutessaan. Aihe avaa myös ymmärrystä sille, mitä kaikkea sosiaalinen skeittaus voi olla.

Tuloksia voivat hyödyntää kaikki, jotka suunnittelevat sosiaalisen skeittauksen hanketta tai ryhmää. Tuloksista saa hyviä viitteitä, mitä hankkeessa on otet-

tava huomioon esimerkiksi ilmapiirin ja esteettömyyden kannalta. Näitä tuloksia voi toki hyödyntää myös sellaiset sosiaaliset hankkeet, joiden keino on muu kuin skeittaus. Tuloksia hyvinvointivaikutuksista voi hyödyntää oikeastaan kuka vain, joka työskentelee nuorten osallisuuden edistämisen parissa. Tuloksia voidaan hyödyntää myös haettaessa rahoitusta tai yhteistyökumppaneita. Itse olen hyödyntänyt jo kaikkea tämän prosessin aikana oppimaani Tytöt shreddaa -tapahtuman suunnittelemisessa.

Kehittämisideana osallisuutta voisi tutkia vielä seurantatutkimuksena jonkin sosiaalisen skeittiryhmän tai -hankkeen aikana. Prosessin seuraaminen mahdollistaisi eräänlaisten käännekohtien löytämisen sekä kertoisi enemmän mahdollisesta muutoksesta, joka ihmisessä näkyy nimenomaisen ryhmän ansiosta, kun seurantaa tehtäisiin esimerkiksi ryhmän alussa, puolivälissä sekä lopussa.

Skeittaamista lajina voisi tutkia myös enemmän. Mitkä ovat lajin ominaispiirteitä ja miten ne vaikuttavat mielen hyvinvointiin. Erityisesti itseluottamus ja rohkeus nousi esiin hyvinvointivaikutuksina, joten olisi mielenkiintoista tutkia, liittyykö tämä erityisesti lajiin vai onko kyse ylipäätään liikuntaharrastuksen hyvinvointivaikutuksista.

LÄHTEET

Allardt, E. 1976. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Porvoo: Werner Söderström Oy.

Artsi s.a. Tiedon analysointi ja hyödyntäminen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.artsi-opas.fi/opas/6-tiedon-analysointi-ja-hyodyntaminen/> [viitattu 25.9.2023].

Corwin, Z., Maruco, T., Williams, N., Reichardt, R., Romero-Morales, M., Rocha, C. & Astiazaran, C. 2019. Beyond the Board: Findings from the Field. Etelä-Kalifornia: Pullias Center for Higher Education. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://pullias.usc.edu/download/beyond-the-board-findings-from-the-field/> [viitattu 17.11.2022].

Elo, S., Kajula, O., Tohmola, A. & Kääriäinen, M. 2022. Laadullisen sisälönanalyysin vaiheet ja eteneminen. *Hoitotiede* 4, 215–225. Verkkolehti. Saatavissa: <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128987> [viitattu 17.1.2024].

Frekvenssitaulukko ja tunnusluvut s.a. Teoksessa Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/frekvenssi/harjoitus1/> [viitattu 25.9.2023].

Goodpush s.a. What's Goodpush? WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.goodpush.org> [viitattu 17.11.2022].

Goodpush. 2023. Announcing our 2023 ROLL Models! WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.goodpush.org/blog/announcing-our-2023-roll-models> [viitattu 16.1.2024].

Harinen, P., Itkonen, H. & Rautopuro, J. 2006. Asfalttiprinssit – tutkimus skeittareista. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura ry.

Harinen, P. 2010. Skeittaripoika se laudallansa...Liikunnan muuttuvat merkitykset ja maisemat. *Kasvatus & Aika* 2, 99–108. Verkkolehti. Saatavissa: <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68189/29096> [viitattu 15.11.2022].

Helmiö, S. 2010. Nuorten yhteisöllisyyden piirteitä päihdekulttuurissa. Teoksessa Kylmäkoski, M., Pylkkänen, S. & Viitanen, R. (toim.) Yhteisöllisiä näkökulmia nuorten ehkäisevään päihdetyöhön. Sarja C. Oppimateriaaleja 23, 2010. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 106–114. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-456-103-7> [viitattu 4.5.2023].

Helne, T & Hirvilampi, T. 2021. Puristuksissa? Nuoret ja kestävän hyvinvoinnin ehdot. Helsinki: Kansaneläkelaitos. E-kirja. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021060132534> [viitattu 18.8.2023].

Helride Collective s.a. Skeittikoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.helride.fi/skeittikoulu> [viitattu 17.11.2022].

Hirvonen, M. 2022. Tampereen Vanhan kirkon Walk in -terapia ja Skeittitapuli palkittiin erityisnuorisotyöstä. Yle uutiset 18.5.2022. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-12451240> [viitattu 3.11.2022].

Hämäläinen, J. 2008. Nuorten osallisuus. *Sosiaalipedagoginen aikakausikirja* 9, 13–34. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://doi.org/10.30675/sa.120849> [viitattu 27.10.2022].

Intke-Hernandez, M. 2020. Kielen oppimiseen tarvitaan yhteisöä ja osallisuutta. *Virittäjä* 1, 1–4. Verkkolehti. Saatavissa: <https://doi.org/10.23982/vir.101585> [viitattu 5.5.2023].

Isola, A., Kaartinen, H., Leeman, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Työpaperi 33/2017. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0> [viitattu 1.12.2022].

Juote, A. 2012. ”Urheilujärjestöt karkottavat nuoret liikunnan parista”. Yle 19.6.2012. Verkkolehti. Saatavissa: <https://yle.fi/a/3-6187561> [viitattu 17.11.2022].

Knudsen, S. 2023. Varapuheenjohtaja. Puhelinkeskustelu. Toukokuu 2023. HELride collective.

Kuula-Luumi, A. 2020. Mitä eroa on osallistumisen keskeyttämisellä ja peruuttamisella? Vastuullinen tiede. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimustyo/mita-eroa-osallistumisen-keskeyttamisella-ja-peruuttamisella> [viitattu 2.5.2023].

Kuula-Luumi, A. s.a. Tutkimuslupa, suostumus, informointi ja tietosuoja. Teoksessa Vuori, J. (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/tutkimuslupa-suostumus-informointi-ja-tietosuoja/> [viitattu 2.5.2023].

Kylmäkoski, M., Pylkkänen, S. & Viitanen, R. 2010. Yhteisöllisyyden monet muodot. Teoksessa Kylmäkoski, M., Pylkkänen, S. & Viitanen, R. (toim.) Yhteisöllisiä näkökulmia nuorten ehkäisevään päihdetyöhön. Sarja C. Oppimateriaaleja 23, 2010. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu, 5–12. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-456-103-7> [viitattu 4.5.2023].

Kyselylomakkeen laatiminen s.a. Teoksessa Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/> [viitattu 27.11.2023].

Lajiesittely s.a. Suomen rullalautaliitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.rullalauta.fi/lajiesittely> [viitattu 15.11.2022].

Leeman, L. & Hämäläinen, R. 2016. Asiakasosallisuus, sosiaalinen osallisuus ja matalan kynnyksen palvelut. Pohdintaa käsitteiden sisällöstä. *Yhteiskuntapolitiikka* 81, 586–594. Verkkolehti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2016102725606> [viitattu 8.12.2022].

Lintumäki, A., Vesterinen, A. & Nykänen, E. 2021. Asuinalueiden yhteisöllisyyttä rakentamassa. Yhteisömanagerin opas. Xamk inspiroi 35. Mikkeli:

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-388-4> [viitattu 5.5.2023].

Mateja, R. 2023. Hankevastaava. Sähköviesti. 31.8.2023. Goodpush Alliance.

Mattila, M. 2023. ”Tutkimusten mukaan porukkaan kuulumisen ja oman mielihyvän sanominen kannattavat terveyshyötyjen takia”. Yle uutiset 19.9.2023. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20050670> [viitattu 24.11.2023].

Moisio, J. 2018. Kohtaamisia retkillä. Osallisuus ja yhteisöllisyys lastenkotien retkitoiminnassa. Verkkojulkaisuja 131. Helsinki: Nuorisotutkimusseura. E-kirja. Saatavissa: https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/tiedotot/2018_moisio_kohtaamisia_verkko.pdf [viitattu 4.5.2023].

Nivala, E. 2007. Sosiaalipedagogiikka nuorten yhteiskunnallisen kasvun tukena. Teoksessa Hämäläinen, J. & Nivala, E. (toim.) Sosiaalipedagoginen aikakauskirja. Kuopio: Suomen sosiaalipedagoginen seura ry, 77–107.

Nivala, E. & Rynnänen, S. 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus. E-kirja. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/reader/9789523455672> [viitattu 5.5.2023].

Nuorisolaki 1285/2016.

Pekkarinen, E. 2018. Kuka suostuu lasten ja nuorten tutkimuksessa? Vastuullinen tiede. WWW-dokumentti. Päivitetty 16.9.2019. Saatavissa: <https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimuksen-suunnittelu/kuka-suostuu-lasten-ja-nuorten-tutkimuksessa> [viitattu 3.5.2023].

Pirkanmaan Kaarikoirat ry s.a. Historia. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kaarikoirat.fi/#alku> [viitattu 15.11.2022].

Rajala, K. 2021. Hierarkiat yläkoulun kaveriporukoissa. Nuoren kokema sosiaalinen asema ja liikkuminen. Jyväskylän yliopisto. Liikuntatieteellinen tiedekunta. Väitöskirja. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 387. E-kirja. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/73673> [viitattu 1.5.2023].

Ristiintaulukointi s.a. Teoksessa Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/ristiintaulukointi/ristiintaulukointi/> [viitattu 25.9.2023].

Skateistan s.a. About us. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.skateistan.org/about-us> [viitattu 27.10.2022].

Skateistan & Goodpush. 2024. 2023 Survey of Social Skateboarding Projects Worldwide. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.goodpush.org/sites/default/files/2024-01/2023%20Survey%20of%20Social%20Skateboarding%20Projects%20Worldwide%20%281%29.pdf> [viitattu 23.1.2024].

Skate like a girl s.a. About us. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.skatelikeagirl.com> [viitattu 17.11.2022].

Skeittitapuli. 2022. Sosiaalinen skeittaus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://skeittitapuli.fi/#skeittaus> [viitattu 17.11.2022].

Sorsdahl, K., Davies, T., Jense, C., Oberholzer, D., Gelberg, L. & Westhuizen, C. 2021. Experiences and Perceived Benefits of a Youth Skateboarding Program in South Africa: From the Physical to Emotional and Beyond. *Journal of adolescent research*. Verkkolehti. Saatavissa: <https://doi.org/10.1177/07435584211052983> [viitattu 15.11.2022].

Stenvall, E. 2021. Lasten ja nuorten osallisuus kansallisessa lapsistrategiassa. Osa 3: Lasten ja nuorten näkökulmia osallisuudesta. Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. E-kirja. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5438-0> [viitattu 18.8.2023].

STM. 2012. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämissuunnitelma Kaste 2012–2015. Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. E-kirja Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3699-7> [viitattu 8.12.2022].

STT. 2023. ”Joka viides nuori nainen kokenut syrjintää töissä äskettäin”. *Helsingin Sanomat*. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/talous/art-2000010010179.html> [viitattu 24.11.2023].

Särkelä-Kukko, M. 2014. Osallisuuden eriarvoisuus ja eriarvoistuminen. Mistä puhumme, kun puhumme osallisuudesta? Teoksessa Jämsén, A. & Pyykkönen, A. (toim.) Osallisuuden jäljillä. Saarijärvi: Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry, 34–49. E-kirja. Saatavissa: <https://www.pksotu.fi/pksotu/wp-content/uploads/2018/02/osallisuuden-j%C3%A4ljill%C3%A4-verkkoversio-pakattuna-16052014.pdf> [viitattu 2.12.2022].

Traill, H. 2021. The idea of community and its practice: Tensions, disruptions and hope in Glasgow’s urban growing projects. *The Sociological review* 2, 484–499. Verkkolehti. Saatavissa: <https://doi.org/10.1177/0038026120982272> [viitattu 5.5.2023].

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3/2019. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. E-kirja. Saatavissa: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf [viitattu 2.5.2023].

Törrönen, M. & Vornanen, R. 2002. Emotionaalinen huono-osaisuus peruskoululaisten korostamana syrjäytymisenä. *Nuorisotutkimus* 4, 33–42. Verkkolehti. Saatavissa: https://tuhat.helsinki.fi/ws/portalfiles/portal/23179590/mt_emotionaalinen_huono_osaisuus.pdf [viitattu 19.12.2022].

Uutiset s.a. Suomen rullalautaliitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.rullalauta.fi/uutiset/selvat-sessarit> [viitattu 16.1.2024].

Van der Veken, K., Lauwerier, E. & Willems, S. 2020. “To mean something to someone”: sport-for-development as a lever for social inclusion. *International Journal for Equity in Health* 11. Verkkolehti. Saatavissa: <https://doi.org/10.1177/0038026120982272> [viitattu 24.4.2023].

Vehkalahti, K. 2019. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Helsingin yliopisto. E-kirja. Saatavissa: <http://doi.org/10.31885/9789515149817> [viitattu 3.5.2023].

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5. päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/Record/kaakkuri.227023?sid=3137148231> [viitattu 25.9.2023].

Wonders Around the World s.a. Why skateboarding. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://wondersaroundtheworld.org/About/#Strip4> [viitattu 16.11.2022].

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo s.a. Suomen rullalautaliitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.rullalauta.fi/yhdenvertaisuus-ja-tasaarvo> [viitattu 17.11.2022].

Kokemuksia sosiaalisesta skeittauksesta

Olen Tiina Santamo, sosionomiopiskelija XAMK:sta. Minua kiinnostaa skeittaus (jota itsekin harrastan) ja sen ympärillä tapahtuvat asiat, siksi teen aiheesta myös opinnäytetyön, jota tämä kysely koskee. Tarkoitukseni on kartoittaa nuorten omia kokemuksia sosiaalisesta skeittauksesta. Kysely on tarkoitettu nuorille (alle 30v), jotka ovat osallistuneet sosiaalisen skeittauksen ryhmään tai projektiin. Sosiaalisen skeittauksen ryhmällä tarkoitan ilmaista ja matalankynnyksen skeittiryhmää, joka on usein kohdistettu ennalta määritellylle ryhmälle.

Jos olet ollut mukana tällaisessa ryhmässä, niin vastaathan kyselyyn. Sinun vastauksesi on tärkeä osa sosiaalisen skeittaamisen kehittämistä.

Kyselyssä on 11 kysymystä ja vastaaminen kestää n. 5 - 10 min. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja sinua ei voida tunnistaa vastauksista. Annat suostumuksen tutkimukseen osallistumisesta kyselyyn vastaamalla. Kiitän kyselyyn vastaamisesta.

1. Ikä

alle 13 13 - 16 17 - 23 24 - 29 yli 29

2. Sukupuoli

Tyttö Poika Muu En halua vastata

3. Harrastitko skeittaamista ennen sosiaalisen skeittauksen ryhmää?

En Kyllä Olin kokeillut

4. Minkälainen ilmapiiri ryhmässä oli?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Turvallinen	☐	☐	☐	☐	☐
Kannustava	☐	☐	☐	☐	☐
Tasavertainen	☐	☐	☐	☐	☐
Innostava	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteisöllinen	☐	☐	☐	☐	☐
Positiivinen	☐	☐	☐	☐	☐
Luotettava	☐	☐	☐	☐	☐
Avoin	☐	☐	☐	☐	☐

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Rento	☐	☐	☐	☐	☐
Hauska	☐	☐	☐	☐	☐

5. Oliko ryhmään helppo osallistua?

Erilaiset asiat voivat luoda esteitä osallistumiselle. Esimerkiksi sijainti, sosiaaliset/ henkiset esteet kuten pelko, jännitys tai ahdistus sekä terveydentila voivat vaikeuttaa osallistumista.

Kyllä, miksi?

Ei, miksi?

6. Minkälaista tukea sait ryhmästä?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Sain hyviä neuvoja	☐	☐	☐	☐	☐
Minua kuunneltiin	☐	☐	☐	☐	☐
Minua rohkaistiin	☐	☐	☐	☐	☐
Minut huomioitiin	☐	☐	☐	☐	☐
Sain positiivista palautetta	☐	☐	☐	☐	☐
Sain vertaistukea	☐	☐	☐	☐	☐
Sain henkistä tukea	☐	☐	☐	☐	☐
Sain fyysistä tukea	☐	☐	☐	☐	☐

7. Mitä sait ryhmästä?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Opin uusia asioita	☐	☐	☐	☐	☐
Uusia kavereita	☐	☐	☐	☐	☐
Rohkeutta	☐	☐	☐	☐	☐
Uskoa itseeni	☐	☐	☐	☐	☐
Sinikkyyttä	☐	☐	☐	☐	☐
Iloa	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteenkuuluvuuden tunnetta	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 3/1

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Sosiaalinen piirini kasvoi	☐	☐	☐	☐	☐
Merkitystä elämään	☐	☐	☐	☐	☐
Motivaatiota	☐	☐	☐	☐	☐
Uusia mahdollisuuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Keinoja arjessa toimimiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Keinoja käsitellä tunteita	☐	☐	☐	☐	☐
Keinoja lisätä omaa hyvinvointia	☐	☐	☐	☐	☐

8. Kävitkö ryhmässä säännöllisesti?

 Kyllä En

9. Mikä skeittiryhmässä oli parasta? Entä ikävintä?

10. Koen että...

Valitse vastausvaihtoehdoista se, mikä parhaiten kuvaa tämän hetkistä tilannettasi.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
minulla on riittävästi ihmisiä elämässäni	☐	☐	☐	☐	☐
kuulun johonkin	☐	☐	☐	☐	☐
minua kuunnellaan	☐	☐	☐	☐	☐
olen turvassa	☐	☐	☐	☐	☐
voin vaikuttaa oman elämäni kuluun	☐	☐	☐	☐	☐
voin vaikuttaa minulle tärkeisiin asioihin	☐	☐	☐	☐	☐
tulevaisuus näyttää toiveikkaalta	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 4/1

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
minulla on mahdollisuuksia tavoitella hahumiani asioita	☐	☐	☐	☐	☐
minun on mahdollista tehdä itselleni tärkeitä asioita	☐	☐	☐	☐	☐
olen tarpeellinen	☐	☐	☐	☐	☐

11. Kerro omin sanoin miten sosiaalinen skeittiryhmä on vaikuttanut hyvinvointiisi? (Voit myös katsoa viitteitä edellä olevista kysymyksistä.)

Experiences from social skateboarding

My name is Tiina Santamo, student of social services from South-Eastern Finland University of Applied Sciences. I'm interested in skateboarding (which i also enjoy myself) and the things surrounding it, that's why i'm also doing a thesis on the subject, which this survey applies to. My purpose is to map experiences of social skateboarding from the youth perspective. The survey is intended for young people (under 30) who have participated in a social skateboarding group or project. By social skateboarding group i mean free and easily accessible skate group that is aimed at a predefined group.

If you have participated in such group, please answer the survey. Your answer is an important part of the development of social skateboarding.

The survey has 11 questions and it takes approx. 5 - 10 minutes to answer. Answering the survey is voluntary and you cannot be identified from the answers. You give your approval to participate in the research by answering the questions. Thank you for answering the survey.

1. Age

under 13 13 - 16 17 - 23 24 - 29 over 29

2. Sex

Female Male Other I don't want to answer

3. Did you skate as a hobby before attending social skateboarding group?

Yes No I had tried

4. How was the atmosphere in the group?

	Completely disagree	Somewhat disagree	Somewhat agree	Completely agree	No opinion
Felt safe	☐	☐	☐	☐	☐
Encouraging	☐	☐	☐	☐	☐
Equal	☐	☐	☐	☐	☐
Inspiring	☐	☐	☐	☐	☐
Had togetherness	☐	☐	☐	☐	☐
Positive	☐	☐	☐	☐	☐
Reliable	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 2/2

	Completely disagree	Somewhat disagree	Somewhat agree	Completely agree	No opinion
Open minded	☐	☐	☐	☐	☐
Relaxed	☐	☐	☐	☐	☐
Fun	☐	☐	☐	☐	☐

5. Was it easy to join the group?

Different things can create barriers for participation. For example location, social/ emotional barriers like fear, excitement or anxiety and health issues can make participating difficult.

Yes, why?

No, why?

6. What kind of support did you get from the group?

	Completely disagree	Somewhat disagree	Somewhat agree	Completely agree	No opinion
Good advices	☐	☐	☐	☐	☐
I was heard	☐	☐	☐	☐	☐
I was encouraged	☐	☐	☐	☐	☐
I was noticed	☐	☐	☐	☐	☐
Positive feedback	☐	☐	☐	☐	☐
Peersupport	☐	☐	☐	☐	☐
Emotional support	☐	☐	☐	☐	☐
Physical support	☐	☐	☐	☐	☐

7. What did you get from the group?

	Completely disagree	Somewhat disagree	Somewhat agree	Completely agree	No opinion
I learned new things	☐	☐	☐	☐	☐
I got new friends	☐	☐	☐	☐	☐
Courage	☐	☐	☐	☐	☐
Faith in myself	☐	☐	☐	☐	☐
Persistence	☐	☐	☐	☐	☐
Joy	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 3/2

	Completely disagree	Somewhat disagree	Somewhat agree	Completely agree	No opinion
Sense of belonging	☐	☐	☐	☐	☐
My social circle grew	☐	☐	☐	☐	☐
Something meaningful	☐	☐	☐	☐	☐
Motivation	☐	☐	☐	☐	☐
New opportunities	☐	☐	☐	☐	☐
Ways to function in everyday life	☐	☐	☐	☐	☐
Ways to deal with my emotions	☐	☐	☐	☐	☐
Ways to increase my own wellbeing	☐	☐	☐	☐	☐

8. Did you go to the group regularly?

Yes

No

9. What was the best thing in the skate group? What was the worst?

10. I feel like...

Choose from the answer options what best describes your situation at the moment.

	Completely disagree	Somewhat disagree	Somewhat agree	Completely agree	No opinion
i have enough people in my life	☐	☐	☐	☐	☐
i belong somewhere	☐	☐	☐	☐	☐
im heard	☐	☐	☐	☐	☐
im safe	☐	☐	☐	☐	☐
i can affect the way my life is going	☐	☐	☐	☐	☐
i can affect things that are important to me	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 4/2

	Completely disagree	Somewhat disagree	Somewhat agree	Completely agree	No opinion
the future looks hopeful	☐	☐	☐	☐	☐
i have opportunities to pursue the things that i want	☐	☐	☐	☐	☐
im able of doing things that are important to me	☐	☐	☐	☐	☐
im needed	☐	☐	☐	☐	☐

11. Tell me in your own words how social skate group has affected your wellbeing? You can also refer to a previous question if you like.
